

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26 september 2005

§ 178

Sid
288

Diarienummer

KS expl 2005/423.826

Ändring av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun

Kommunstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar Huddinge kommun att ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1 i naturreservats-handlingarna). Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken beslutar kommunen om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 26 mars 2001 att ge byggnadsnämnden i uppdrag att ge förslag på hur gränsen för Gömmarens naturreservat ska ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen (Kolartorps IP) ska vara möjlig att bygga. Ett nytt beslut för Gömmarens naturreservat har utarbetats av huvudsakligen tre skäl:

1. För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp
2. För att göra mindre korrigeringar av gränsen
3. För att uppdatera beslutet och skötselplanen med ny kunskap. Bl a arbeta in kommunens nyligen fastställda mångbruksplan.

De ändringar som gjorts har endast berört fyra fastighetsägare. Huddinge kommun, Stockholms stad, Huga fastigheter AB och en privat markägare vid sjön Gömmaren. I övrigt är beslutet av framför allt redaktionell karaktär med omdisponeringar enligt nu gällande beslutsmallar för naturreservat.

De föreslagna ändringarna för naturreservatet kommer inte att medföra några ersättningskostnader för kommunen.

Överläggning i kommunstyrelsen

Thomas Strid, ekolog, föredrar ärendet. I övrigt yttrar sig Gunilla Helmersson (m), Rafael Zawilinski (fp), Thomas Henriksson (s), Ann-Marie Högborg (s) och Anti Avsan (m).

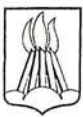
Signaturer: Ordf

Justerare

Utdragsbestyrkande: datum och signatur

6

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
26 september 2005

§ 178

Sid
289

Diarienummer

KS expl 2005/423.826

Bilagor

Tjänsteutlåtande den 8 september 2005

Samhällsbyggnadsnämndens beslut den 25 augusti 2005, § 215, inkl karta (bilaga 1), skötselplan (bilaga 2) samt redogörelse för inkomna yttranden och remissynpunkter (bilaga 3)

Kompletterande karta: Gränsjusteringar av Gömmarens naturreservat, daterad 2005-08-23

Brev från Stockholms Stad

Signaturer: Ordf

Justerare

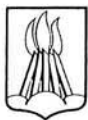
Utdragsbestyrkande: datum och signatur

OH.

DO

BL

7

Kommunstyrelsen

Ändring av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun

Förslag till beslut

Med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar kommunstyrelsen i Huddinge kommun att ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1 i naturreservatshandlingarna). Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken beslutar kommun om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 26 mars 2001 att ge byggnadsnämnden i uppdrag att ge förslag på hur gränsen för Gömmarens naturreservat ska ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen (Kolartorps IP) ska vara möjlig att bygga. Ett nytt beslut för Gömmarens naturreservat har utarbetats av huvudsakligen tre skäl:

1. För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp
2. För att göra mindre korrigeringar av gränsen
3. För att uppdatera beslutet och skötselplanen med ny kunskap. Bl a arbeta in kommunens nyligen fastställda mångbruksplan.

De ändringar som gjorts har endast berört fyra fastighetsägare. Huddinge kommun, Stockholms stad, Hüge fastigheter AB och en privat markägare vid sjön Gömmaren. I övrigt är beslutet av framför allt redaktionell karaktär med omdisponeringar enligt nu gällande beslutsmallar för naturreservat.

De föreslagna ändringarna för naturreservatet kommer inte att medföra några ersättningskostnader för kommunen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 26 mars 2001 att ge byggnadsnämnden i uppdrag att ge förslag på hur gränsen för Gömmarens naturreservat ska

ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen (Kolartorps IP) ska vara möjlig att bygga. Vid samma tillfälle beslutade kommunstyrelsen också att ge byggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ny detaljplan för området vid Kolartorpsvägen enligt intentionerna i näringslivs- och exploateringskontorets tjänsteutlåtande, 2001-03-08, samt lokaliseringstuderingen "Utredning om alternativ till Västerängs idrottsplats".

Arbetet med en detaljplan för Kolartorps IP och ändringen av Gömmarens naturreservat har skett parallellt. Kommunen har tagit fram ett förslag till detaljplan för en idrottsanläggning vid Kolartorp, i västra delen av Långängen. För att kunna genomföra föreslagen idrottsplats har därför ett förslag till ändring för Gömmarens naturreservat tagits fram. Det intrång som idrottsplatsen kommer att utgöra kompenseras inom reservatet genom att bl a kommunens nya mångbruksplan inarbetas i beslutet. Dessutom görs smärre gränsjusteringar med både tillägg (ca 2 hektar) och upphävande av mark (ca 2 hektar).

Ett förslag till ny detaljplan för Kolartorps IP godkändes av samhällsbyggnadsnämnden den 16 juni 2005, § 180. Kommunstyrelsen föreslog i beslut den 29 augusti 2005, § 156, att kommunfullmäktige antar detaljplanen.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 25 augusti 2005, § 215, att godkänna förslag om att med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1 i naturreservats-handlingarna) samt med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995

samt överlämna det till kommunstyrelsen för fastställelse.

Nedan listas de huvudsakliga ändringar som inarbetats i beslutet för Gömmarens naturreservat.

1. I beslutet har genomförande av en idrottsplats vid Kolartorp möjliggjorts i enlighet med detaljplaneförslaget.
2. Kommunens mångbruksplan för det kommunala markinnehavet har inarbetats i beslutet och skötselplanen. Detta innebär bl a att vissa skogsbestånd nu undantas från skogsbruk. Även Gömmarravinen ges skydd mot avverkning.
3. Kopplingstväng för hund införs.
4. Landstigningsförbud på en liten ö i sjön Gömmaren under storlommens häckningstid.
5. Gränsen har justerats på följande platser: längs gränsen mot Kungens Kurva (både minskning och ökning), vid Utsälje (huvudsakligen ökning), sydöstra delen av sjön Gömmaren (ökning), vid gamla Stockholmsvägens utfart till Glömstavägen (minskning p g a Botkyrkaledens utbyggnad) och vid Elipsen 1 precis nordväst om

föreslagen idrottsplats vid Kolartorp. Totalt har reservatet ökat
respektive minskats med cirka två hektar.

Under arbetets gång har även några äldre detaljplaner inom Gömmarens
naturreservat upphävts.

Förvaltningens synpunkter

För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp krävs ett
nytt beslut angående Gömmarens naturreservat enligt ovan. Förvaltningen
föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att ändra gränsen och
föreskrifterna för Gömmarens naturreservat enligt ovan.

De föreslagna ändringarna för naturreservatet kommer inte att medföra
några ersättningskostnader för kommunen. Stockholms Stad har i brev,
bilaga C, avsagt sig ersättningsanspråk för de föreslagna ändringarna som
berör Stockholms Stads markinnehav.

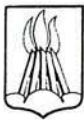
Gunilla Wastesson
Exploateringschef

Lena Fyrvald
Exploateringsingenjör

Bilaga:

- A. Samhällsbyggnadsnämndens beslut den 25 augusti 2005, § 215, inkl
karta (bilaga 1), skötselplan (bilaga 2) samt redogörelse för inkomna
yttranden och remissynpunkter (bilaga 3).
- B. Kompletterande karta: Gränsjusteringar av Gömmarens naturreservat,
daterad 2005-08-23.
- C. Brev från Stockholms Stad.

SBN § 215

AU § 188

Dnr SBN Adm 2005/13.826

Ändring av gräns samt föreskrifter för Gömmarens naturreservat

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden beslutar att godkänna förslag om att med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1 i naturreservatshandlingarna) samt med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995.

samt överlämna det till kommunstyrelsen för fastställelse.

Arbetsutskottets beslut

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Handläggare

Thomas Strid

Bilaga

2005-06-30

Signaturer: Ordf 	Justerare 	Utdragsbestyrkande: datum och signatur 30 / 8 - 05 BR
---	--	--

Samhällsbyggnadsnämnden

Ändring av gräns samt föreskrifter för Gömmarens naturreservat

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna förslag om att med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1 i naturreservatshandlingarna) samt med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995.

samt överlämna det till kommunstyrelsen för fastställelse.

Bakgrund

Kommunstyrelsen gav byggnadsnämnden i uppdrag att ge förslag på hur naturreservatsgränsen ska ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen (Kolartorps IP) ska vara möjlig att bygga.

Arbetet med en detaljplan för Kolartorps IP och ändringen av Gömmarens naturreservat har skett parallellt. Båda dessa ärenden skickades ut tillsammans under hösten 2002 för att inhämta yttrande från sakägare och övriga berörda.

Sammanfattning

Ett nytt beslut för Gömmarens naturreservat har utarbetats av huvudsakligen tre skäl.

1. För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp
2. För att göra mindre korrigeringar av gränsen
3. För att uppdatera beslutet och skötselplanen med ny kunskap. Bl a arbeta in kommunens nyligen fastställda mångbruksplan.

De ändringar som gjorts har endast berört fyra fastighetsägare. Huddinge kommun, Stockholms stad, Huga fastigheter AB och en privat markägare vid sjön Gömmaren. I övrigt är beslutet av framför allt redaktionell karaktär med omdisponeringar enligt nu gällande beslutsmallar för naturreservat.

Nedan listas de huvudsakliga ändringar som inarbetats i beslutet för Gömmarens naturreservat.

1. I beslutet har genomförande av en idrottsplats vid Kolartorp möjliggjorts i enlighet med detaljplaneförslaget.
2. Kommunens mångbruksplan för det kommunala markinnehavet har inarbetats i beslutet och skötselplanen. Detta innebär bl a att vissa skogsbestånd nu undantas från skogsbruk. Även Gömmarravinen ges skydd mot avverkning.
3. Kopplingstvång för hund införs.
4. Landstigningsförbud på en liten ö i sjön Gömmaren under storlommens häckningstid.
5. Gränsen har justerats på följande platser: längs gränsen mot Kungenskurva (både minskning och ökning), vid Utsälje (huvudsakligen ökning), sydöstra delen av sjön Gömmaren (ökning), vid gamla Stockholmsvägens utfart till Glömstavägen (minskning pga Botkyrkaledens utbyggnad) och vid Elipsen 1 precis NV om föreslagen idrottsplats vid Kolartorp. Totalt har reservatet ökat respektive minskats med cirka två hektar.

Under arbetets gång har även några äldre detaljplaner inom Gömmarens naturreservatet upphävts.

Mer detaljer kring ärendets hantering framgår av bifogade naturreservatshandlingar samt av redogörelsen av inkomna yttranden och remissynpunkter.

Arne Douhan
Teknisk direktör

Thomas Strid
Kommunekolog

Handläggare:
Thomas Strid

Förslag till beslut om ändring av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar kommunstyrelsen i Huddinge kommun att ändra gränsen för Gömmarens naturreservat till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1). Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken beslutar Huddinge kommun om nya föreskrifter och syfte för reservatet, som skall ersätta tidigare föreskrifter och syfte i kommunens beslut från 1995.

Naturreservatets namn skall vara Gömmarens naturreservat.

Syfte

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara ett område av stort värde för det rörliga friluftslivet samt som undervisningsområde och utflyktsmål för skolor och barnomsorg. Syftet är vidare att bevara samt utveckla områdets vetenskapliga natur- och kulturvärden samt fornminnen.

Syftet ska nås genom att:

- delar av området (zon A) undantags från skogsbruk
- särskild hänsyn tas till naturmiljön och friluftslivet i samband med skogsbruket
- lämna vissa skogsbiotoper där de vetenskapliga naturvärdena ges möjlighet att utvecklas
- gynna en artrik flora på vissa gräsmarker med slåtter och/eller bete
- bevara en ålderdomlig landskapskaraktär runt Kolartorpet, Fullersta kvarn och Långängen
- skydda områdets fornlämningar
- underlätta områdets nyttjandemöjlighet för friluftslivet

- informera om områdets kultur- och naturvärden.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Huddinge kommun med stöd av 7 kap 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom naturreservatet. Dispenser/tillstånd prövas av Huddinge kommun.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kapitlet 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka levande eller döda träd och buskar eller utföra andra skogliga åtgärder inom zon A (se bifogad karta bilaga 1),
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi eller ytförhållanden genom att schakta, spränga, gräva, muddra, borra, utfylla eller vidta liknande åtgärd. Undantag är åtgärder som ingår i normalt jord- och skogsbruk samt normal skötsel av ledningar,
3. sprida handelsgödsel och bekämpningsmedel på skogsmark och naturbeten,
4. uppföra stängsel eller hägnader med undantag för staket kring bebyggd tomtplats; dock får erforderliga stängsel för betesdjur uppföras under förutsättning att passager anordnas så att allmänhetens tillträde inte hindras eller avsevärt försvåras.

Utan kommunens tillstånd är det förbjudet att

1. anordna upplag, avfallstipp annat än tillfälligt för jord- och skogsbrukets behov,
2. anlägga brygga,
3. använda kemiska bekämpningsmedel,
4. dika, dämna eller på annat sätt förändra områdets dräneringsförhållanden,
5. plantera eller så barrträd på mark som inte tidigare varit barrskogsbevuxen,
6. odla energiskog,
7. uppföra ny anläggning eller utöka befintlig anläggning,
8. anlägga eller väsentligt ändra väg eller parkeringsplats om inte annat anges i skötselplanen,
9. dra fram mark- eller luftledning,

10. anlägga tält- eller campingplats,

11. avverka eller utföra annan skoglig åtgärd utöver vad som anges i fastställd skötselplan.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan. Ej heller skall föreskrifterna utgöra hinder mot de mindre arbetsföretag som krävs för den normala skötseln av områdets byggnader och anläggningar. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder att fälla träd och buskar utefter befintliga kraftledningsgator. Bostadsfastigheter inom naturvårdsområdet berörs ej av föreskrifterna i beslutet om ej annat anges. Föreskrifterna ska ej utgöra hinder mot de åtgärder som sker för att genomföra en detaljplan för en idrottsplats vid Kolartorp.

På bostadsfastighet är det ej tillåtet att uppföra helt ny byggnad, göra om- och tillbyggnad samt uppföra komplementbyggnader utan bygglov. 8 kap 4 § andra stycket punkt 1-3 PBL äger ej tillämpning.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kapitlet 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendatorer och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder och anordningar vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet, nämligen:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. I övrigt de åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, såsom anläggande av parkeringsplats för ett mindre antal personbilar.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kapitlet 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt att skada vegetationen i övrigt t.ex genom att gräva upp växter som ris, örter, gräs, mossor eller lavar,
3. framföra motordrivet fordon eller annat fordon såsom cykel annat än på anvisade vägar,
4. störa djurlivet (t.ex genom att klättra i boträd, uppehålla sig i närheten av fågelbo eller gryt, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur),
5. beträda ön (fastighet Glömsta 1:14) i sjön Gömmaren under perioden 1/4-15/7,
6. fiska i sjön Gömmaren utan erlagt fiskekort,
7. göra upp eld annat än på anvisade och iordningställda platser,

8. ställa upp husvagn eller släpvagn,
9. rida annat än på anvisade vägar, stigar och områden,
10. medföra okopplad hund (gäller ej jakträttsinnehavare inom området i samband med jakt och markägare inom sin egen fastighet i naturreservatet),
11. på ett störande sätt använda radioapparat, grammofon, bandspelare, musikinstrument e d,
12. sätta upp skylt, tavla, plakat, affisch eller liknande,
13. parkera annat än på anvisade platser.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling varvid tidigare föreskrifter för naturreservatet, Stockholms läns författningssamling 01FS 1998:67, upphör att gälla.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera fastställer kommunstyrelsen i Huddinge kommun bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning.

Naturvårdsförvaltare och tillsynsmyndighet är Huddinge kommun. Ansvarsfördelning mellan förvaltning och tillsyn regleras sedan i kommunens reglementen och delegationsordningar. Vid den löpande förvaltningen skall samråd äga rum med tillsynsmyndigheten samt med berörd fastighetsägare.

SKÄLEN FÖR KOMMUNENS BESLUT

Beskrivning av området

Gömmarområdet är ett större skogsområde av regional betydelse för friluftslivet, beläget mellan Vårby, Skärholmen, Segeltorp, Snättringe, Fullersta samt Glömsta.

Gömmarområdet ligger i de mest tätbefolkade delarna av Huddinge kommun. I nordväst ansluter dessutom Stockholms kommun med Skärholmen. Ett trettiotal förskolor och fritidshem samt åtta skolor inom Huddinge kommun samt tio skolor och ett antal förskolor och fritidshem inom Stockholms kommun, ligger i kanten av området. Tre tunnelbanestationer finns i närheten, Vårby gård, Skärholmen och Masmo.

Området tangeras av två idrottsplatser. Många stigar, löpspår och liknande går genom området. Allt detta gör att området är mycket välbesökt både under dag- och kvällstid.

Gömmarområdet är i huvudsak ett skogsområde. Sjön Gömmaren är hjärtat i området, åtminstone då det gäller friluftsvärdet, och många stigar leder hit. Detta gör Gömmarområdet mycket lämpligt både för skidåkning och vandring. Genom skogsområdet löper smala sprickdalar där näringsrika leror sedimenterat och möjliggjort odlingar. En sådan sprickdal är den som löper från Kolartorpet till Fullersta kvarn och vidare mot sydost. Denna dalgång är ett viktigt cykel- och promenadstråk ned mot centrala Huddinge. I andra sprickdalar finns myrar, som t ex dalarna som leder ned mot Gömmarens stränder. Stora skogsarealer har avverkats tämligen nyligen och skogen är därför ung.

Sjön Gömmaren är ett mycket populärt utflyktsmål där det finns möjlighet att bada och fiska. För de boende i Segeltorp är skogen i närheten ett välbesökt område, där rester av det gamla odlingslandskapet mot Juringe gård med hassel och vackra fristående ekar finns kvar. Den södra delen av Gömmarområdet utnyttjas av de boende på Myrstuguberget och i Vårby-Haga.

Göta Landsväg gick på 1600-talet förbi Vårby källa och här låg den första Snickarkrogen. Snickarkrogen (som brann ner 1992) och rester av den gamla vägbanken visar ett vägnät med ursprung från 1800-talet.

Vid Gömmaren ligger Gömmartorp som troligen byggdes i slutet av 1600-talet.

Såväl Fullersta kvarn som Kolartorp är portar till friluftsområdet Gömmaren. Båda ligger de i utlöpare av bördiga sprickdalar. Men torparna i Fullersta kvarn och Kolartorp har inte i första hand varit jordbrukare. Som huvudsyssla eller bisyssla har de utvunnit energi ur utmarken, bl a genom att framställa träkol. Man bör kunna hitta kolbottnar efter milor och tjärdalar i skogen.

Vid Fullersta kvarn finns fortfarande kvarnfundamentet och kvarntorpet kvar. Ovanför kvarnlämningarna ligger de gamla dammarna kvar. Via dammarna rinner den bäck som försörjt kvarnen. I denna miljö finns även ett rikt växt- och djurliv med flera ovanliga arter.

För den vetenskapliga naturvården hittar vi några intressanta områden. Av högsta skyddsvärde är Gömmarravinen vilken innehåller flera sällsynta kärlväxter (såsom storgröe *Poa remota* och skärmstarr *Carex remota*) och mossor (mörk husmossa *Hylocomium umbratum* och dunmossa *Tricholea tomentella*). Länsstyrelsen har klassat Gömmarbäcken med mycket högt naturvärde i sitt naturvårdsprogram från 1983. Vid Fullersta kvarn finns även en mindre fuktskog med förekomst av flera mycket exklusiva arter bl a alsidenmossa som motiverat att området utpekats som ett Natura 2000-område. Andra värdefulla områden är sjön Gömmaren, skogen vid Segeltorp, övriga omgivningar runt Fullersta kvarn, Kolartorp samt några mindre skogspartier spridda i området. Grundvattentillrinningen till Vårby källa, väster om E4:an, ligger till viss del inom västra delen av Gömmarområdet.

Avsikten är att fortsatt skogsbruk skall bedrivas och kulturmarkerna hävdas av markägare och arrendatorer. Undantag vad gäller skogen är att vissa känsliga naturområden undantas från skogsbruk för de höga naturvärdenas skull. Skötselplanen skall utgöra ett stöd för hänsynstagande och samordning av verksamheten.

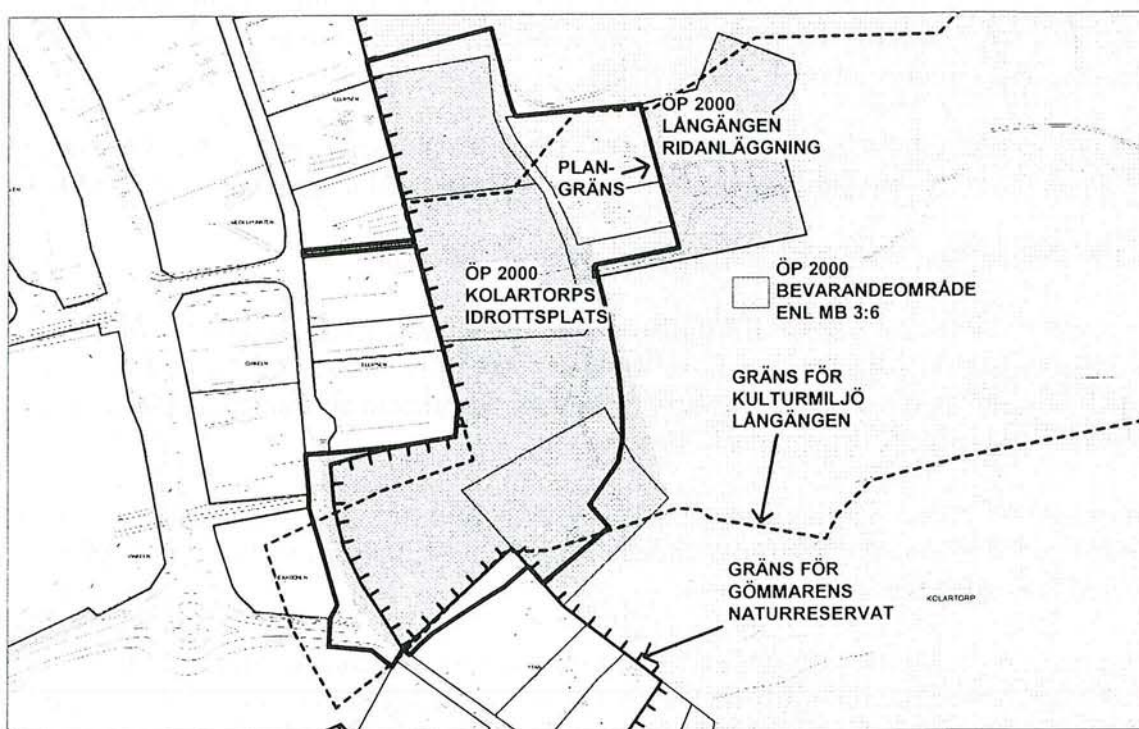
Inom norra delen av Gömmarens naturvårdsområde, vid Segeltorp, finns ett detaljplanelagt område med ridstall. Ett förslag till detaljplan för en idrottsplats vid Kolartorp, Långängen har sänts ut på remiss parallellt med detta naturreservatsförslag.

Genom Gömmarområdet löper ett reservat för en 400 kV-ledning, se kartan bilaga 1.

Ärendets beredning

Huddinge kommun inrättade Gömmarens naturvårdsområde genom beslut i kommunstyrelsen 25 maj 1995. (med anledning av miljöbalkens ikraftträdande januari 2000 benämns därefter alla naturvårdsområden som naturreservat)

Översiktsplan 2000 antagen 17 december 2001 anger ett område inom Gömmarens naturreservat som område för motion/rekreation. Av planbeskrivningen framgår att "ett reservat för en framtida idrottsplats anges öster om Kungens Kurva. Den ersätter i så fall Västerängs IP ...".

Översiktsplanens underlag anger att anläggningen ligger inom område berörd av intressant kulturmiljö samt inom bevarandeområde, värdefullt natur-, kultur- och friluftslivsområde enligt miljöbalken 3 kap 6 §. Även gränsen för Gömmarens naturreservat framgår av översiktsplanen.

Kommunstyrelsen beslöt 26 mars 2001:

-Byggnadsnämnden får i uppdrag att upprätta ny detaljplan för området vid Kolartorpsvägen enligt intentionerna i näringslivs- och exploateringskontorets tjänsteutlåtande, 2001-03-08, samt lokaliseringstuderingen "Utredning om alternativ till Västerängs idrottsplats"

-Byggnadsnämnden får i uppdrag att ge förslag på hur naturreservatsgränsen ska ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen ska vara möjlig att bygga.

Kommunstyrelsen beslöt 22 oktober 2001 att ge byggnadsnämnden i uppdrag att upphäva avstyckningsplan för del av Kolartorp (litt nr 26-B) och detaljplan för förskola vid Ejdvägen (litt nr 1-B-78). Byggnadsnämnden får även i uppdrag att upphäva de delar av detaljplan för Snättringe/Utsälje (litt nr

2-A) och detaljplan för förskola och fritidshem vid Lövsångarvägen (litt nr 1-B-85) som ligger inom Gömmarens naturvårdsområde.

Under 2001 har kommunen tagit fram ett förslag till detaljplan för en idrottsanläggning vid Kolartorp, i västra delen av Långängen (enligt karta ovan). För att kunna genomföra föreslagen idrottsplats har därför ett nytt beslutsförslag för Gömmarens naturreservat tagits fram. Det intrång som idrottsplatsen skulle utgöra kompenseras inom reservatet genom att bl a kommunens nya mångbruksplan inarbetas i beslutet. Dessutom görs smärre gränsjusteringar med både tillägg (ca 2 hektar) och upphävande av mark (ca 2 hektar). Dessutom kommer några detaljplaner inom naturreservatet att upphävas (se ovan). Upphävandet av dessa planer har därefter genomförts.

Förslaget till detaljplan för Kolartorps idrottsplats och förslaget till nytt naturreservatsbeslut för Gömmarens naturreservat har sänts ut parallellt.

Kolartorps IP -Intrång och kompensation

Intrånget av idrottsplatsen berör fd industrimark, skogsmark och öppen mark (del av Långängen). Stora delar av de områden som berörs utnyttjas för närvarande som betesmark samt som vinterhagar för hästverksamheten vid Långängens gård. I övrigt utgör inte berörd mark någon målpunkt för det rörliga friluftslivet. Området utnyttjas huvudsakligen för passage till andra områden inom naturreservatet.

Kompensationen för intrånget består i följande:

- Undanta vissa skogsbestånd från skogsbruk (totalt ca 170 ha) i enlighet med kommunens mångbruksplan. Dessutom ges Gömmarravinen skydd mot avverkning.
- Utökning av reservatet med område i närheten av Gömmaren med betydelse för möjligheterna att ströva sjönära.
- En ö med bland annat häckningsplats för storlom i sjön Gömmaren får landstigningsförbud under fåglarnas häckningssäsong.
- Tillgängligheten till naturreservaten förbättras med utökad parkering och bättre tillfart vid Kolartorp.
- Kopplingstväng för hundar införs.
- Planteringsåtgärder genomförs i övergången mot Kungens kurva arbetsområde.
- Intrånget minskar genom att aktiviteter vid Långängens bollplan minskar. Även anläggningen minskar ytmässigt.
- Upphävande av planer inom reservatet som annars kunde ha inneburit en utbyggnad.
- Intrånget av Botkyrkaleden kompenseras genom den ekodukt som avses byggas i området där gränsen ändras.

De yttranden och remissvar som inkommit på förslaget till ändring av Gömmarens naturreservat har inneburit några mindre korrigeringar av beslutet. Se även den separata redogörelsen över inkomna yttranden och remissynpunkter (bilaga 3). De ändringar som gjort är enligt följande:

1. En mindre gränsjustering har gjorts för de parkeringsplatser som används av verksamheter inom Ellipsen 1 (precis NV om föreslagen idrottsplats vid Kolartorp) som ligger (och låg redan vid reservatets inrättande) inom nuvarande reservatsgräns. Den mark som undantas omfattar ca 300 kvadratmeter parkeringsyta.
2. Under rubriken "Skötsel och förvaltning" stod tidigare preciserat vilka myndigheter inom kommunen som ansvar för förvaltning respektive tillsyn. Detta har nu istället angetts generellt med att Huddinge kommun bär ansvaret för förvaltning och tillsyn. Vilka myndigheter inom Huddinge kommun som har respektive ansvar får sedan preciseras i de

reglementen och delegationsordningar som fastställs av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

3. I beslutet har även preciserats att kopplingstvång för hundar ej berör jakträttsinnehavare samt fastighetsägare inom området.

Huddinge kommuns bedömning

Området har goda förutsättningar och stort värde för allmänhetens friluftsliv och som utflyktsmål för skolor och barnomsorg. Området innehåller även vetenskapligt mycket värdefulla naturområden. Vidare finns både kulturhistoriskt värdefulla miljöer samt fornlämningar i form av sex stenåldersboplatser.

Mot bakgrund av ovanstående är det motiverat att avsätta området som naturvårdsområde.

Bilagor

1. Beslutslista. Karta över naturreservatet.
2. Skötselplan
3. Redogörelse över inkomna yttranden och remissynpunkter.

Gömmarens naturreservat

Datum 2005-06-30

Utdrag ur Huddinge kommuns kartdatabas.
Copyright Huddinge kommun.

Naturreservatets gräns

Zon A (fri utveckling)

*SKÖTSELPLAN
För Gömmarens
Naturreservat*

Skötselplan för Gömmarens naturreservat

Denna skötselplan har upprättats för inrättandet av Gömmarens naturreservatet och ersätter tidigare skötselplan från 1995. Huvudsakligen innebär denna skötselplan en uppdatering och omstrukturering av tidigare skötselplan.

Skötselplanens mål gäller i princip utan tidsbegränsning. En översyn av skötselplanen bör göras om tio år för att bedöma behovet av en revidering av åtgärdsdelen.

Skötselplanen har utarbetats av Thomas Strid i samarbete med Lars Heins, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. I arbetsgruppen för naturreservatet har även följande deltagit; Nils-Erik Selin (exploateringsavd.), Lars Nilsson (planavdelningen), Kurt Lundvall (planavdelningen) och Ulla Bergström (miljökontoret).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data
2. Syftet med säkerställande och skötsel av Gömmarens naturreservat
3. Beskrivning av området

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 - Behandling av skötselområden
 1. Långängen och Brädgårdsängarna
 2. Brädgårdsskogen –skogen intill Segeltorp
 3. Kolartorp
 4. Före detta åkermark intill brandvägen mellan Fullerstakvarn och Kolartorpet
 5. Gömmarbäcken
 6. Fullersta kvarn
 7. Fullersta kvarndammarna och utloppsäcken från Gömmaren
2. Anordningar för friluftslivet
3. Gränsmarkering, skyltning
4. Tillsyn
5. Uppföljning
6. Ekonomi
7. Källförteckning

KARTA

Skötselkarta

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Gömmarens naturreservat
Län:	Stockholm
Kommun:	Huddinge
Kommundelar:	Flemingsberg, Segeltorp, Sjödalen-Fullersta, Vårby
Registerområde:	Huddinge
Församling:	Huddinge
Läge:	Registerkarta blad 111, 112, 120-122, 130-132, 140-141, 7545, 7645.
Topografiska kartan blad	10I SV
Ekonomiska kartorna blad	10I 4d och 10I4e
Kordinater	
Markägare och fastighetsbeteckningar:	Glömsta 1:1, 1:14, 1:293, 1:295-98, 1:502-504, 1:511-512, 1:530-536, 2:1-10, 2:12-14, 2:29-30, 2:32-34, 2:38-41 Kolartorp 1:1, 1:18-23, 1:26, 1:30-31, 1:33-50 Kråkvik 2:2 Kungens kurva 1:1, 1:16 Källbrink 1:164 Masmo 1:1-3, 1:5-7 Utsälje 1:90-93, 1:101
Markägare:	Glömsta fastighetsaktiebolag, Huddinge kommun och Stockholms stad samt privata fastighetsägare.
Area:	717 hektar
Därav landareal:	696 hektar
Naturvårdsförvaltare:	Huddinge kommun

Landarean fördelar sig på följande naturtyper: skog och myr 679 hektar, öppen mark 17 hektar och sjö 21 hektar.

2. Syftet med säkerställande och skötsel av Gömmarens naturreservat

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara ett område av stort värde för det rörliga friluftslivet samt som undervisningsområde och utflyktsmål för skolor och barnomsorg. Syftet är vidare att bevara samt utveckla områdets vetenskapliga natur- och kulturvärden samt fornminnen.

Syftet ska nås genom att:

- delar av området (zon A) undantags från skogsbruk
- särskild hänsyn tas till naturmiljön och friluftslivet i samband med skogsbruket
- lämna vissa skogsbiotoper där de vetenskapliga naturvärdena ges möjlighet att utvecklas
- gynna en artrik flora på vissa gräsmarker med slätter och/eller bete
- bevara en ålderdomlig landskapskaraktär runt Kolartorpet, Fullersta kvarn och Långängen
- skydda områdets fornlämningar
- underlätta områdets nyttjandemöjlighet för friluftslivet
- informera om områdets kultur- och naturvärden.

3. Beskrivning av området (se även naturreservatsbeslutet)

3.1 Naturförhållanden

Vattenområde

Naturreservatets vattenområden utgörs av sjön Gömmaren (vilken är en av de första sjöarna i Tyresåns sjösystem) och dess utloppsäck, Gömmarbäcken, Fullersta kvarndammarna samt mindre bäckar och öppna diken.

Sjön Gömmaren är en sk. "put and take sjö" där laxfisk kontinuerligt utplanteras för sportfiske. I Gömmaren finns även signalkräfter utplanterade. Sjön Gömmaren är näringsfattig och har huvudsakligen god vattenkvalitet. I kanterna av sjön finns på flera ställen gungfly med vitmossa och enstaka tallar. Sjön avvattnas mot öster förbi Fullersta kvarn.

Sjön är ett mycket omtyckt utflyktsmål för både Huddingebor och från angränsande kommuner. Skolor, fritidshem och förskolor utnyttjar sjön till bad, fiske m m. Idag är slitaget runt sjön stort. Eldning på berghällar är också ett problem. För vidare information se Gömmarutredningen 1990 och Kulturmiljöstudie 1989. I Gömmaren får motordrivna fartyg (d v s motorbåtar, vattenskotrar m m) ej användas.

Gömmarbäcken ligger delvis i en djup ravin. Denna ravin har klassats med mycket högt naturvärde i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Ett flertal sällsynta

växtarter förekommer här (se skötselområden). I Gömmarbäcken finns även en självreproducerande stam av bäckröding.

Öppen mark

Den öppna marken består av befintlig samt nedlagd jordbruksmark liksom av friska och fuktiga gräsmarker. Den öppna marken utnyttjas till stor del av friluftslivet. Delar av den öppna marken hävdas genom slätter respektive bete. På Långängen och Brädgårdsängarna betar hästar från Långängens gård. Vid Kolartorp betar får från Lövsta gård och vid Fullersta kvarn finns några privata hästar.

3.2 Rörligt friluftsliv

Området är mycket välbesökt. Ett rikt stignät finns för promenader, vandring, löpning (även elljusspår), skidåkning, cykling, ridning. Konkurrens finns mellan ridande och gående. Detta trots att ridning endast är tillåten på anvisade ridstigar. Både stallet vid Långängens gård och omkringliggande stall utnyttjar området för ridturer.

Inom området finns, eibelysta motionsspår, badplats m m och en ridanläggning.

En anlagd eldstad finns i sjön Gömmarens västra ände. Idag är eldning ett problem framför allt runt sjön Gömmaren där berghällar förstörs. Eldning sker även på andra olämpliga ställen.

3.3 Kulturhistoria

Stenålder

För ca 7000 år sedan bestod Gömmarområdet av några mindre öar. Hit kom människor som förmodligen livnärde sig på fiske och jakt på säl och fågel. Spåren efter dem består mest av avfall från redskapstillverkningen (kvartsavslag). Sex stenåldersboplatser från denna tid och en 2000 år yngre boplatser har hittills hittats i Gömmarområdet. De är registrerade som fornlämningar. De ligger i södervända moränslutningar beväxna med skog ca 50 m över havet. Den yngre ligger ca 30 m över havet. (fornlämningsnummer; 151, 257, 258, 260, 261, 262 och 291.)

Kristi födelse - nutid

Under tiden från Kristi födelse till vikingatid etablerades de flesta av Huddinges större gårdar. De har ofta legat kvar på ungefär samma plats genom historien och samma marker har i stort sett använts. Vartefter befolkningen ökade expanderade bebyggelsen och nya marker för bete och odling togs upp. Många torp tillkom under 1500-1800-talet. Jordbruket dominerades länge av boskapsskötsel. Fornlämningar från denna tid ligger ofta i anslutning till dagens kulturlandskap. Marken som fornlämningarna ligger på har tidigare ofta använts som betes- eller slättermark och har därmed hållits öppen. Genom att hävda kulturlandskapet förhöjs fornlämningarnas värde och man får en uppfattning om den miljö som en gång fanns. Fornlämningar på hävdad mark har därför ett stort pedagogiskt värde. På motsvarande sätt förhöjs det gamla kulturlandskapets värde av tillvaron av

fornlämningar. Skyddsvärd flora och fauna finns ofta i anslutning till fornlämningar.

En beskrivning av gårdar, torp och skyddsvärda kulturmiljöer inom bl a Gömmarområdet finns i läns museibyråns "Kulturmiljöstudie 1989" som utförts på Huddinge kommuns initiativ samt i hembygdsföreningens skrift .

Områdets fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer finns inritade på bifogad karta.

3.4 Tillgänglighet

Området nås till fots från bostadsområdena Segeltorp, Snättringe, Glömsta, Masmö, Vårby gård samt Kungens kurva arbetsområde. Flitigt använda portar in i området är Långängens, Kolartorpsvägen, Gömmarvägen samt Dammtorpsvägen. Busshållplatser finns vid Gamla Stockholmsvägen söder om området och Kungens kurva i norr. Parkeringsplatser för bilburna besökare finns vid Gömmarens badplats, Långängens östra ände, Gömmarvägen vid sjön Gömmarens västra ände, Snickarkrogsvägen, korsningen Stockholmsvägen-Dammtorpsvägen samt planeras vid Kolartorpet.

Samtliga vägar inom området, förutom Fullersta kvarnsvägen fram till Fullersta kvarn och Gömmarvägen fram till sjön Gömmarens västspets, är avstängda för allmänhetens motorfordon. Övriga vägar inom området får endast nyttjas av behörig trafik, såsom boende och för områdets skötsel.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

På grund av områdets stora besöksstryck och de många olika typer av nyttjare som finns inom området så är området slitet i vissa delar. Det gäller bland annat runt sjön Gömmaren där berg och tunna jordlager dominerar. Även ridningen har orsakat slitage av stigar i området.

3.6 Jakt, fiske, faunavård

Jakt sköts och regleras av fastighetsägarna.

I Gömmarbäcken finns en naturlig stam av bäckröding. Sjön Gömmaren är en så kallad "put and take-sjö" där man kontinuerligt sätter ut fångstfärdig laxartad fisk för sportfiske. Detta sköts av Långsjön/Gömmarens fiskevårdsförening. Signalkräfter finns även utplanterade i sjön.

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Områdets betydelse för allmänhetens rörliga friluftsliv liksom områdets vetenskapliga naturvärden och kulturmiljövärden skall bevaras och i vissa fall utvecklas.

Karaktären av ett skogslandskap, med några små ålderdomliga kulturlandskap insprängda (Kolartorpet, Fullersta kvarn och Långängen), skall bibehållas. De öppna markerna skall helst hållas öppna genom slåtter och bete för att gynna ett artrikt växt- och djurliv. Områdets pedagogiska värden att tätortsnära visa ett naturområde skall utnyttjas.

Åtgärder skall utföras i syfte att skapa en tilltalande rekreations- och kulturmiljö och med stort hänsynstagande till växt- och djurliv. Särskild hänsyn skall tas till sällsynta, störnings- eller slitagekänsliga växter och djur.

Engagemang och initiativ från allmänheten, föreningar och skolor skall uppmuntras. Bland annat kan mark upplåtas för ängsskötsel eller för att sätta upp holkar.

Vissa riktlinjer och åtgärder anges speciellt i avtal t.ex hyresavtal och arrendeavtal. Om inget annat anges är det markägarens ansvar.

Vattenområde

Vattenområdenas goda vattenkvalitet skall bevaras med sitt växt- och djurliv och näringsläckage liksom andra föroreningar måste begränsas till sjön Gömmaren och områdets vattendrag. Sjön Gömmaren skall behålla sitt värde som sjö för sportfiske.

Gömmarbäckens höga vetenskapliga naturvärden får inte påverkas av vattenkvalitetsförändringar och -kvantitetsförändringar. Vattentillgången skall säkras året runt och årstidsbundna vattenstånds- och vattenföringsvariationer bör vara möjliga. Bäckens skall även tillåtas svämma över och meandra fritt. En god vattenkvalitet och vattenmängd skall säkras för bäckens biologiska liv.

Förutom en badplats, några eldstäder och en stig runt sjön bör inga ytterligare anläggningar komma till.

Öppna diken i jordbrukslandskapet och alla våtmarker bevaras och deras höga värde för växt- och djurlivet bör uppmärksammas vid eventuella åtgärder.

Öppen mark

Målet med hävden av den öppna marken skall vara att bevara och återskapa ett kulturpräglad öppet landskap, med omväxlande slåtter- och betesmarker. Den

ängsflora som finns i undanträngda lägen bör gynnas genom mer intensiv skötsel för att den på sikt skall breda ut sig.

Det nuvarande odlingslandskapet med åkerholmar, diken och vägrenar skall bevaras. Landskapet skall hållas öppet genom hävd som gynnar en art- och individrik flora och fauna. Landskapsbilden bör vara omväxlande med ytor där det förekommer slåtter, bete och vallodling. Även skogsbete bör förekomma. Hävden får dock ej påverka vattenområdenas vattentillförsel och -kvalitet negativt.

Småbiotoper i odlingslandskapet och ängsskötsel

Dessa småmiljöer skall bevaras för att hålla kulturlandskapet levande och variationsrikt samt för att uppnå en hög biologiska mångfald.

Tidigare ängs- och hagmarker bör restaureras och vårdas.

Skog

Hävden av skogen skall syfta till en varierad och tilltalande miljö för friluftslivet samt gynna värdefull flora och fauna som är knuten till skogsmark. För att nå en hög biologisk mångfald i skogen är det därför viktigt att iaktta hänsyn och stor försiktighet i skogsbruket.

Områdets kvarvarande naturskogsbestånd och sumpskogar bör bevaras. Vissa partier skall helt undantas från skogliga åtgärder och tillåtas utvecklas fritt (se beslutscharta). Sumpskogar som dikats bör återställas.

Skötseln av skogen får ej påverka vattenområdenas vattenkvalitet negativt. Den skall även ske med stor hänsyn till naturvårdens, friluftslivets samt de kulturhistoriska intressena.

Skogsbryn

Breda, flerskiktade skogsbryn med ett välutvecklat buskskikt bör eftersträvas. Ur floravårdssynpunkt är det negativt med allt för täta buskage, då många fåltskiktsarter är beroende av öppna gläntor. Strävan skall därför vara att uppnå omväxlande täta och öppna partier. Brynen skall inte ha en parklik karaktär.

Jakt, fiske, faunavård

Åtgärder skall vara förenliga med målsättningen att befrämja ett art- och individrikt djurliv inom området.

Det naturligt reproducerande beståndet av bäckkröding i Gömmarbäcken skall skyddas. Sportfiske sker i sjön Gömmaren.

Fornlämningar och kulturmiljöer

Fornlämningarna och värdefulla kulturmiljöer i form av byggnader och mark skall skyddas från förstörelse. De skall kunna ses av allmänheten. Hävden av fornlämningarna och värdefulla kulturmiljöer skall syfta till att återskapa det äldre kulturlandskapet och på så sätt förhöja fornlämningarnas och kulturlandskapets miljö- och pedagogiska värde.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Vattenområde

Här nedan redogörs för de generella riktlinjer som skall gälla för skötseln.

Även riktlinjer under jord- och skogsbruksavsnitten syftar bl a till att förbättra vattenkvaliteten. Fisket regleras under fiskeavsnittet.

- Återhållsamhet skall iakttas med gödsling och besprutning av omgivande marker. Detta för att minimera de negativa effekterna för djur och växter. Läckage av dylika ämnen skall minimeras.
- Spridning av växtnäringsämnen (konstgödsel, kreatursgödsel m m) på åkermark skall regleras i arrendeavtal eller liknande så att övergödning ej sker.
- Lagring av kemikalier, petroleumprodukter, växtnäringsämnen o dyl för jord- och skogsbrukets behov får inte ske intill vattendrag.
- Kulvertering av diken etc är inte tillåten.
- Markarbeten inom naturreservatet, såsom skogliga åtgärder, vägarbeten, och röjning, får ej företas före samråd med kommunen.
- Ingen förändring av Gömmarbäcken får göras.
- Kontroll av Gömmarens vattenkvalitet utförs två gånger per år av miljökontoret.
- Skräp städas kontinuerligt bort från vattendragen av berörd markägare.

Öppen mark

- Den öppna marken bör främst hävdas genom slåtter med upptag och/eller betesbruk. Slåtter bör ske i juli eftersom det gynnar en artrik ängsflora.
- Vid slåtter med upptag bör endast skärande eller klippande redskap användas, t ex slåtterbalk. Roterande klinga, kniv eller tråd är olämpligt.
- Bete och slåtter skall uppmuntras. Före detta hagmarker eller gammal åkermark bör restaureras och vårdas.
- Till jordbruksmarken intilliggande skog kan med fördel betas.
- Markägarna skall planera och kontrollera betestrycket så att inte överbetning sker. Detta bör regleras i arrendeavtal.

- Återhållsamhet skall iakttas med gödsling så att läckage av växtnäringssämnen minimeras. Detta regleras i arrendeavtal el. dylikt.
- Åkermark skall ha en zon (en maskinbredd) närmast vattendrag som lämnas fri från plöjning och gödsling. Detta för att minska läckage till vattendrag samt möjliggöra artrikare åkerrenar.
- Täckdikning av idag öppna diken får ej ske. Tidigare igenlagda diken bör öppnas upp där så är möjligt och lämpligt. Nya våtmarker bör tillskapas t ex vid Långängen.
- Stängselövergångar samt eventuella broar skall anordnas vid välfrekventerade stigar och leder av markägare i samråd med naturvårdsförvaltaren.
- Stängsel bör så långt möjligt anpassas till landskapsbilden och kulturmiljön. Taggråd och elstängsel bör undvikas. Elstängsel kan dock användas för temporära beteshagar.

Småbitoper i odlingslandskapet och ängsskötsel

- Åkerholmar, odlingsrösen, block, öppna diken, gamla fristående träd och liknande småmiljöer bevaras och får inte planteras. Solitära träd och ett buskskikt skall bevaras. Vissa åkerholmar kan dock gallras för att bibehålla en öppen karaktär. Ädellöv och bärande träd och buskar gynnas i första hand.
- Vägrenar o dyl bör slåttras helst i juli av väghållare. Helst med skärande eller klippande redskap.
- Igenväxande ängsmarker med extra artrik flora bör hävdas mer intensivt och gärna på ett traditionellt sätt med röjning, fagning, slåtter med upptag och efterbete. För att gynna en artrik flora bör ängsskötseln ske enligt följande; På våren fagas ängen d v s löv, grenar m m tas bort. Slåtter sker i juli. Helst bör skärande eller klippande redskap användas, t ex slåtterbalk. Roterande klinga, kniv eller tråd är olämpligt. Efter slåtter tas slaget gräs bort så fort som möjligt. I augusti-september bör ängen efterbetas. Gödsling får ej ske. Ideella föreningar och skolklasser bör uppmuntras att sköta en äng.

Skog

De riktlinjer som återfinns nedan är rekommendationer för markägare inom området. De skall dock betraktas som krav inom Huddinge kommuns mark.

- Följande miljöer undantas från åtgärder: Skogliga impediment såsom hållmarksbunden tallskog samt mindre kantzoner. I lövdominerade områden kan dock med fördel gran röjas eller successivt gallras bort. Detta gäller särskilt alkärr. Inom zon A på beslutskartan får inga skogliga åtgärder ske.
- Följande miljöer bör undantas från åtgärder (För Huddinge kommuns eget markinnehav skall det dock betraktas som krav): Strandskog, sumpskog och alkärr, små surdrog och fuktstråk, mindre dungar av äldre lövträd insprängda i barrskog och bergbranter med rasbrantskaraktär. En

rekommendation är att även övriga markägare har en låg intensitet inom dessa miljöer och bevarar dem i så stor omfattning som möjligt.

- Torr-rakor, lågor, hålträd, enstaka gamla grova träd, gamla ädellövträd, hasselbuskar, grova aspar, äldre sälg, bärande träd och buskar o dyl bör regelmässigt sparas vid skogliga åtgärder.
- Landskapsvårdande åtgärder i form av frihuggning av solitära träd, i synnerhet ekar, kan förekomma på lämpliga platser.
- Reglerat skogsbete kan med fördel tillåtas intill de öppna markerna.
- Vid röjning och gallring bör lövinblandning eftersträvas på lämplig mark.
- Samråd med förvaltaren skall ske innan avverkning.
- Föryngringsytor bör ej vara större än 2 ha. Där så är möjligt kan som alternativ till traktfågelsbruk andra föryngringsmetoder prövas.
- Avverkning och utkörning av virke bör ske så att markskador ej uppstår. Omfattande markskador skall alltid lagas. Välfrekventerade stigar och leder samt rastplatser skall hållas fria från avverkningsavfall.
- Helträdsutnyttjande bör undvikas på magrare mark.
- Avfall från lövträd kan med fördel kvarlämnas.
- Sjön och vattendrag rensas från röjningsavfall och avverkningsavfall.
- Rena monokulturer av barrträd bör undvikas.
- Öppen mark som ej brukas skall ej skogsodlas.
- Avvattnade våtmarksskogar (sumpskogar) kan med fördel återskapas.

Skogsbyn

- Olikåldrighet och mångfald av arter i beståndet skall eftersträvas. Låt därför vissa lövträd stå kvar och bli gamla, t ex ädellövträd och gamla aspar som är värdefulla boträd. Döda träd stå/ligga kvar där de inte hindrar framkomligheten. "Städning" bör undvikas.
- Kulturlandskapets bärande träd bör gynnas på grund av sin stora betydelse för fågellivet, t ex oxel, fågelbär, vildapel, getapel, rönn, hägg och olvon.
- Röjning och gallring bör ske försiktigt och successivt. Ingrepp som är så kraftiga att slybuskage av asp uppkommer skall undvikas.

- Brynen bör hållas efter så att de inte växer in på den nuvarande öppna marken.

Jakt, fiske, faunavård

- Jakt regleras av berörd fastighetsägare och eventuella nyttjare inom gällande lagstiftning. Som övergripande riktlinje gäller att eventuell jakt skall ske med hänsyn till områdets stora betydelse för friluftslivet.
- Fiske är endast tillåtet i sjön Gömmaren. Undantag kan vara skyddsfiske i Gömmarbäcken där rovfisk får fiskas om de utgör hot mot bäckrödingbeståndet. Detta får ske efter samråd naturvårdsförvaltaren.
- Ansvariga för sportfisket i Gömmaren är Långsjön-Gömmarens fiskevårdsförening.
- Utplantering av fisk och kräftor får endast göras i sjön Gömmaren och efter samråd med naturvårdsförvaltaren och fiskevårdskonsulenten.
- Reglering av antal sportfiskare sker i samband med kortförsäljning.
- Fåglar och fladdermöss bör aktivt gynnas genom uppsättning av holkar samt skyddande av boträd.
- I samband med olika åtgärder skall hänsyn tas till bl a hålbbyggande fåglar och annan fauna genom att i möjligaste mån kvarlämna ihåliga träd samt fruktbarande träd och buskar.

Fornlämningar och kulturmiljöer

Utöver vad fornminneslagen anger gäller;

- Ombyggnader, tillbyggnader, nybyggnader och skötsel av äldre byggnader och i värdefulla kulturmiljöer såsom Fullersta kvarn, Kolartorpet, Gömmartorpet och Långängen skall stor hänsyn tagas. För ytterligare information se Huddinge Kulturmiljöinventering 1986.
- Träd och buskar bör röjas bort från fornlämningarna, för att dessa skall framträda bättre. Detta skall utföras på sådant sätt att slyuppslag undviks.
- Anläggningar såsom stigar, leder eldplatser får ej anläggas på fornlämningarna.
- Slåtter med upptag och bete bör vara de åtgärder som håller fornlämningarna öppna där så är möjligt.
- Klippande och skärande redskap bör användas vid slåtter. I hagmarker skall betetrycket vara väl avvägt.

- Röjningsmaterial som kan tillföra jorden näring skall vid restaurering i odlingslandskapet föras bort. Detta för att så snabbt som möjligt återskapa en grässvål och undvika uppkomst av sly och högvuxna örter.
- Fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer skall där så är möjligt hävdas på ett sådant sätt att det äldre kulturlandskapet framträder. Läns museibyrån bör ges i uppdrag att utföra kart- och fältstudier för att ta fram skötselplaner för fornlämnings- och kulturmiljöområden.

Behandling av skötselområden

För att förenkla skötselplanen gäller för merparten av området endast de generella riktlinjerna. Områdesbeskrivningen nedan omfattar ett antal skötselområden med speciella riktlinjer. Texten upptar områdesbeskrivning, mål med skötseln, samt åtgärder för att uppnå målet. Förutom detta gäller, som i området som helhet, de generella riktlinjerna.

I den mån generella och speciella riktlinjer talar mot varandra, gäller de speciella riktlinjerna.

1. Långängen och Brädgårdsängarna

Beskrivning:

Tidigare brukad åkermark som idag delvis hålls öppen genom slåtter för hö. Vissa delar växer igen allt mer med sly. I västra delen av Långängen ligger en Långängens gård med hästhållning. Kring anläggningen finns beteshagar. Områdena har ett högt besöksstryck för rekreation samt som naturstudieområde för skolor. Området har också höga värden för grod- och kräldjur. För mer information se Gömmarutredningen 1990 och Kulturmiljöstudie 1989 (Huddinge kommun).

Mål:

Öppen gräsmark som sköts som vall för foderproduktion samt som betesmark. De största delarna av området ska dock vara tillgängliga för friluftslivet året runt. Inga ytterligare delar av den öppna marken får ej inhägnas utan ska vara tillgängliga för friluftslivet. Områdets diken bevaras och igenlagda diken återställs efter hand för att gynna den biologiska mångfalden. Våtmarker för biologisk mångfald nyskapas på Långängen. Videbuskar runt dikena bevaras.

Iståndsättningsåtgärd:

Sly som vandrat ut på gräsytorna röjs bort. I och kring diken skall dock videbuskar sparas på grund av bl a sin betydelse för fågellivet.

Det är lämpligt att plantera en trädgrupp i västra delen av Långängen som skymmer Kungenskurvaområdet. Detta för att återge Långängen känslan av att

vara ett grönt rum. De träd och buskar man väljer skall finnas naturligt inom området såsom t ex björk och asp.
Nya våtmarker (dammar) anläggs på lämpliga platser på Långängen.

Kontinuerlig skötsel:

De öppna gräsytorna sköts som vall och/eller betesmark. Betestrycket avvägs på sådant sätt att markskador ej uppstår och att hagens grässvål hålls intakt. Sly röjs kontinuerligt bort från de öppna ytorna. I och kring diken skall dock videbuskar sparas.

2. Brädgårdsskogen -skogen intill Segeltorp

Beskrivning:

Skogen består till stor del av grova ekar samt hasselbuskar. I många gläntor har marken vuxit igen med asp. På de höjdryggar som finns i området växer små partier med hållmarkstallskog. I västra delen av området finns ett område dominerat av äldre granskog. Några av Huddinges äldsta tallar växer inom området.

Närheten till Segeltorp gör att många nyttjar skogen för kortare promenader och som en första etapp vid längre vandringar.
För mer information se Gömmarutredningen.

Mål:

Skogsbruk bedrivs ej. Lövskogsbestånden skall domineras av fram för allt ek, grov asp och hassel men även med ett inslag av andra trädslag. Hållmarkerna domineras av tall. Granskogen behålls som granskog.
Stigar hålls öppna för friluftslivet.

Istandsättningsåtgärd:

Inga.

Kontinuerlig skötsel:

Gran gallras vart 5:e år inom lövbestånden. I lövbestånden kan viss luckhuggning vara nödvändig för att få förnygring av bl a ek och hassel. Gran- och tallskogarna lämnas för fri utveckling. All död ved, både stående och liggande, sparas. Lågor tas endast bort från stigar.

3. Kolartorp

Beskrivning:

Ett litet odlingslandskap runt det gamla torpet Kolartorp. De öppna gräsytorna som tidigare varit åkermark och betesmark har restaurerats i slutet av 1990-talet. Större delen utgör nu betesmark för får. Vissa botaniska värden finns. Här finns också en villa samt några gamla lador som hyrs ut.
För mer information se Gömmarutredningen 1990 och Kulturmiljöstudie 1989.

Mål:

Öppna gräsytor som hävdas antingen genom slåtter eller bete.

Iståndsättningsåtgärd:
Inga.

Kontinuerlig skötsel:
Slåtter och/eller bete av den öppna marken. Gödsling får ej förekomma då det minskar markernas värde för växter och insekter.

4. Före detta åkermark intill brandvägen mellan Fullersta kvarn och Kolartorpet

Beskrivning:
Gammal åker och betesmark som nu växer igen. Två granplanteringar är gjorda. Marken är delvis frisk, delvis fuktig.

Mål:
En öppen hävdad mark som antingen betas eller slåttas.

Iståndsättningsåtgärd:
Röjning av gran och sly.

Kontinuerlig skötsel:
Området betas eller slås kontinuerligt. I ena delen av området finns en äldre granplantering som avverkas då den är färdigvuxen. Därefter får den återgå till öppen gräsmark. Om marken skall betas av t ex hästar är det mycket viktigt att betetrycket avvägs på sådant sätt att markskador ej uppstår och att hagens grässvål ej uttunnas. Gödsling får ej förekomma.

5. Gömmarbäcken

Beskrivning:
Bäckravinen omgiven av granskog. Övre delen av ravinen är grund och negativt påverkad av avverkningar. Området har av länsstyrelsen klassats med mycket högt naturvärde med ett flertal sällsynta växter. I bäcken som meandrar fritt finns en naturlig stam av bäckröding. En del skräp ligger i bäcken. För mer information se Gömmarutredningen.

Mål:
Orörd bäck och bäckravinen omgiven av en olikåldrig naturgranskog.

Iståndsättningsåtgärd:
Ta bort skräp ur bäckravinen. Möjligheten att öka vattenföringen till Gömmarbäcken får utredas.

Kontinuerlig skötsel:
Alla arbetsföretag inom Gömmarbäckens avrinningsområde skall ske med största försiktighet så att de hydrologiska betingelserna ej påverkas. Dikning eller andra

typer av avledning av vatten får ej ske inom avrinningsområdet. Fri utveckling i och vid bäckravinen enligt karta. För att undvika förslitning av bäckravinen bör inga stigar anordnas i dess nedre och mest känsliga del.

6. Fullersta kvarn

Beskrivning:

Ett litet odlingslandskap med ett gammalt timrat kvarntorp. De öppna gräsyterna betas av hästar. Vissa delar av betesmarkerna har höga botaniska värden med bl a rävsstarr och brunklöver. I områdets nordostdel finns en kallkälla. För mer information se Gömmarutredningen 1990 och Kulturmiljöstudie 1989.

Mål:

Öppna gräsytor som hävdas antingen genom slätter eller bete.

Istandsättningsåtgärd:

Inga.

Kontinuerlig skötsel:

Slätter och/eller bete av den öppna marken. Gödsling får ej förekomma då det minskar markernas värde för växter och insekter.

7. Fullersta kvarndammarna och utloppsbacken från Gömmaren

Beskrivning:

Fullersta kvarndammar ligger nedströms Gömmarens utloppsback. Bäckens rinner både genom skog, öppen mark samt bebyggelse. Under stora flöden avleds vatten från bäcken via ett dike vid Dammtorpsvägen. Dammarna utnyttjas även på så sätt att vatten kvarhålls under höga flöden så att översvämningarna längs Fullerstaån blir mindre.

Vid Fullersta kvarn låg tidigare en kvarn. Nu återstår endast kvarnfundamentet av gråsten, dammarna och kvarntorpet. I hållar invid dammen finns ett antal minnesinskrifter, t ex "Farväl du kära fosterland 1872", inristat av en mjölnardräng som for till Amerika.

De grunda dammar har en tät vattenvegetation och är av stort värde för en sällsynt mossflora. Här växer bl a jätteskedmossa (*Calliergon megalophyllum*) som endast finns på högst ett tiotal lokaler i Stockholmstrakten. Under torrperioder torkar delar av dammarna ut.

I utloppsbacken från dammarna under de alar som kantar bäcken växer även bäckkrypssmossa (*Amblystegium fluviatile*) på blöta stenar samt den sällsynta kvarnbäcksmossan (*Hygrohypnum luridum*).

Dammarna besöks av skolor, fritidshem och daghem som en del i undervisningen med bl a studier av vattendjur.

För mer information läs Gömmarutredningen och Kulturmiljöstudie 1989.

Mål:

Bevara dammarna och Gömmarens utloppsbäck med deras höga natur- och kulturvärde samt att för dessa trygga en god vattentillgång. Dammarna bör ha mer eller mindre stora klarvattenytor. Inget vatten får avledas från bäcken.

Iståndsättningsåtgärd:

Dammarna bör rensa upp men inte allt för mycket med tanke på bl a den sällsynta jätteskedmossan. En lättare rensning skulle däremot gynna arten. När dammarna ska rensas bör länsantikvariern kontaktas.

Sly i kanterna bör röjas bort.

En informationstavla om områdets historia m m sätts upp i området.

Kontinuerlig skötsel:

Hålla efter sly i och kring dammarna samt igenväxning av dammarna. Endast lättare rensningar görs i dammarna. De alar som kantar utloppsbäcken får ej avverkas. Inga döda träd får avlägsnas. Området runt hållarna med inskrifter hålls öppet. Endast några enstaka buskar sparas. Inga avverkningar får ske i anslutning till dammarna eller bäcken. Dock kan gran gallras. All död ved som faller kring och i bäcken skall ligga kvar.

2. Anordningar för friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Området skall bevaras som ett tätortsnära naturområde och kulturlandskap av stort värde för allmänhetens friluftsliv samtidigt som områdets vetenskapliga och kulturella värden skall skyddas och vårdas. De naturliga förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande. Området skall kunna användas som studieobjekt för bl a skolor.

Vägarna inom området skall vara avstängda för allmänhetens motorfordon med undantag för Fullerstakvarnsvägen fram till Fullersta kvarn, Gömmarvägen, Ryttnarvägen och Dammtorpsvägen.

2.2 Åtgärder och skötsel

- Befintliga parkeringsplatser i anslutning till området bör finnas kvar.
- Inga ytterligare friluftsanordningar/anläggningar utöver leder, spår, eldplatser, vindskydd och liknande skall anläggas. Eldstäder bör anläggas på några platser runt sjön.
- Kanaliseringen av friluftslivet ska ske. Detta gäller särskilt ridning som endast får ske på anvisade vägar och stigar. Längden elljusspår bör så långt möjligt begränsas. Asfaltering skall ej tillåtas då åtgärden förstör bilden av ett ålderdomligt kulturlandskap samt upplevelsen av orördhet. Nyanläggning av spår och leder skall ske restriktivt och föregås av samråd inom kommunen.
- Stigar och leder sköts genom åtgärder som bl a utläggning av spänger och broar. För detta ansvarar naturvårdsförvaltaren.
- Stängselgenomgångar skall alltid anordnas vid välfrekventerade stigar och leder av berörd markägare.
- Särskilda ridstigar anläggs och sköts av naturvårdsförvaltaren. Ridstigarnas lokalisering skall göras i samråd med naturvårdsförvaltaren, miljökontoret och Långängens gård.
- Uppskyltning av befintliga stigar ombesörjs av naturvårdsförvaltaren.
- Långsjön/Gömmarens fiskevårdsförening i samråd med naturvårdsförvaltaren ansvarar för anläggning av ytterligare eldstäder runt sjön Gömmaren.
- Huddinge kommun ansvarar för renhållningen inom området. Sopor omhändertas av Huddinge kommun. Av allmänheten besökta platser städas genom Huddinge kommuns försorg.

- Informationstavlor skall finnas uppsatta vid tillfarterna till området samt på lämpliga platser inom området (se skötselplanekartan). Detta ombesörjs av naturvårdsförvaltaren.
- En aktuell informationsfolder skall finnas tillgänglig i anslutning till området. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för folderns utformning i samråd med kommunen.
- Vid områdets fornlämningar och intressanta kulturmiljöer bör informationsskyltar sättas upp.
- En naturstig med naturinformation kan med fördel anläggas vid någon befintlig stig.

3. Gränsmarkering, skyltning

Reservatets gränser skall markeras ut av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar. Naturvårdsförvaltaren ansvarar även för övrig skyltning (vägvisare, leder, stigar etc). Skyltningen utförs enligt svensk standard (SIS 03 15 22 och SIS 03 12 11)

4. Tillsyn

Naturvårdsförvaltare och tillsynsmyndighet är Huddinge kommun. Övervakning inom naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren. I arbetsuppgifterna bör bl a ingå kontroll av efterlevnaden av reservatsbestämmelserna, skyltning, stigar och städning. Förvaltaren skall fortlöpande samråda med tillsynsmyndigheten särskilt i frågor där skötselplanen inte klart reglerar åtgärden.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen över området. För tillsynen bör en särskild tillsynsman utses som skall föra dagbok där iakttagelser och åtgärder noteras.

För underhåll av stigar och leder ansvarar naturvårdsförvaltaren.

Markägare ansvarar för att skogs- och jordbruk följer naturreservatets föreskrifter och riktlinjerna i aktuell skötselplan.

Ansvariga för sportfisket i Gömmaren är Långsjön/Gömmarens fiskevårdsförening.

5. Uppföljning

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av intresse för förvaltningen. Dokumentationen skall årligen ställas samman och delges miljökontoret. Dokumentationen är viktig då den skall ligga till grund för ändringar i förvaltningen och som underlag för eventuell revidering av skötselplanen.

Vid dokumentation skall anges:

- Plats för åtgärden
- Åtgärdens art
- Tidpunkt för åtgärdens utförande
- Eventuell notering om åtgärdens effekt
- Kostnader för naturvårdsförvaltningen
- Intäkter
- Intressanta iakttagelser som kan vara av intresse för förvaltningen

Noteringar görs lämpligen för respektive skötselområde och sammanställs på blankett.

Det är värdefullt om förändringar dokumenteras fotografiskt.

Inventeringar av områdets naturvärden bör göras regelbundet vilka ska ligga till grund för att se om reservatets föreskrifter och skötsel ger önskat resultat. Inventeringar ska initieras av reservatsförvaltaren i samråd med tillsynsmyndigheten för reservatet.

6. Ekonomi

Kostnaderna för naturreservatets skötsel beräknas täckas inom ordinarie budget.

7. Källförteckning

- Colinder, P. och Haglund, A., Ekologigruppen AB 1996: Grönstrukturen i Stockholmsregionen. Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns Landsting.
- Huddinge kommun 1989: Gömmarutredningen.
- Huddinge kommun 1994: Jord- och skogsbruksprogram för Huddinge kommun.
- Huddinge kommun 1996: Åtgärdsplan del 1 för jord- och skogsbruk i Huddinge kommun.
- Huddinge kommun 2001: Mångbruksplan.
- Huddinge hembygdsförening 1999: Torp och gårdar i Huddinge.
- Hylland, C 1996: Inventering av mossor i Huddinge.
- Karlsson, R 1996: Skogsinventering i Huddinge kommun.
- Klevemark, E. och Klevemark, B. 1996: Botanisk inventering inom Huddinge kommun. Huddinge kommun.
- Länsstyrelsen i Stockholms län 1996: Naturkatalog för Stockholms län (remissutgåva).
- Miljökontoret i Huddinge kommun 1997: Inventering av rödlistade arter på södertörn.
- Miljökontoret i Huddinge kommun 1997: Huddinges grönstruktur. Underlag för Översiktsplan 1997.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden och AB CONEC 1989: Naturinventering 1989. Huddinge kommun.
- Naturvårdsverket 1990: Områden av riksintresse för naturvärden & friluftsliv. Rapport 3771.
- Skogsvårdsstyrelsen: Nyckelbiotopsinventeringen.

Södertörnsekologerna 2000: Inventering av vattenväxter.
Södertörnsekologerna 2002: Inventering av Trollsländor.

Gömmarens naturreservat

Datum 2005-06-30

Utdrag ur Huddinge kommuns kartdatabas.
Copyright Huddinge kommun.

Naturreservatets gräns

Zon A (fri utveckling)

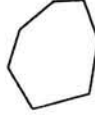
Parkeringsplats

Informationstavla

Skötselområde 1-7

REDOGÖRELSE ÖVER INKOMNA YTTRANDE OCH REMISSYNPUNKTER

ÄNDRING AV GRÄNS SAMT FÖRESKRIFTER FÖR GÖMMARENS NATURRESERVAT

Bakgrund

Ett förslag till beslut om ändring av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun har utarbetats av huvudsakligen tre skäl.

1. För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp
2. För att göra korrigeringar av gränsen
3. För att uppdatera beslutet och skötselplanen med ny kunskap. Bl a arbeta in kommunens nyligen fastställda mångbruksplan för kommunens egen mark.

De ändringar som gjorts har endast berört fyra fastighetsägare. Huddinge kommun, Stockholms stad, Hüge fastigheter AB och en privat markägare vid sjön Gömmaren.

I samband med att kommunstyrelsen beslöt att ge byggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ny detaljplan för Kolartorps IP gavs också i uppdrag att ge förslag på hur naturreservatsgränsen ska ändras alternativt redovisa vilka tillstånd som krävs för att idrottsplatsen ska vara möjlig att bygga.

Hur har remissen gått till?

Reservatsförslaget har sänts enligt remisslista till myndigheter, kommunala nämnder och organisationer samt till de fastighetsägare som berörts av ändringar (se fastighetsförteckningen). Samrådtiden har varit 22 juli – 4 oktober 2002. Utställning av materialet har skett i Tekniska nämndhuset, Sjödalsvägen 29. Handlingar har också hållits tillgängliga hos kommundelsförvaltningen i Segeltorp.

Yttranden

Länsstyrelsen

Detaljplanen syftar till att ge förutsättningar uppföra ishall, idrottsplats mm (jfr bilaga 1 /i akten/) inom mark som 1995 avsattes som naturreservat. Förverkligas detaljplanen måste gränsen för naturreservatet ändras på så sätt att nuvarande reservatsmark inom planen utgår och reservatsgränsen justeras.

POSTADRESS
141 85 HUDDINGE

BESÖKSADRESS
Sjödalsvägen 29

TELEFON
08 535 300 00

TELEFAX
08 535 363 80

Av miljöbalken 7 kap. 7 § framgår bl. a. att en kommun helt eller delvis får upphäva beslut som den har meddelat om det finns synnerliga skäl. Beslut om upphävande får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet alternativt på något annat område. Hur synnerliga skäl skall tolkas framgår bl. a. av Regeringens proposition 1997/98:45. Här nämns t.ex. att avsikten med ett beslut om inrättande av naturreservat skall vara att skapa ett definitivt skydd. Endast undantagsvis skall avsteg från skyddet kunna göras. Normalt skall undantag inte tillåtas för exploateringsföretag. Innan beslut fattas av någon vikt bör Naturvårdsverket få yttra sig. Vidare skall regelmässigt samråd förekomma mellan länsstyrelse och kommun när fråga om undantag uppkommer.

Huddinge kommun har uppenbarligen funnit att synnerliga skäl föreligger att upphäva en bit av Gömmarens reservatsområde för att med stöd av en detaljplan uppföra ishall, idrottsplaner mm. Annan mark för uppförandet av idrottsanläggningarna har enligt uppgift från kommunen inte stått att finna i denna del av kommunen. Den mark som tas i anspråk för idrottsanläggningarna har inte redovisats ha någon värdefull naturmiljö vare sig i skötselplanen eller ÖP 2000 och består till vissa delar av stenskrävs- och upplagsmassor från utbyggnaden av en spillvattentunnel under området och till vissa delar av byggavfall. Idrottsplatsområdet ligger till stor del insprängt mellan en bef. ridanläggning i reservatet och bef. industribyggnader utanför reservatet. Detaljplanen för Kolartorps IP reglerar en dold placering av ishallen och trädplanteringar för att dölja industriområdet mm. Med den utformning av ishallen som föreslås, med fasader av trä och puts och planteringar i anslutning till lokalgatan och vägen mot ridanläggningen, bedömer kommunen att idrottsanläggningen skall kunna mjuka upp den abrupta övergången från ren natur till industribyggnaderna.

Länsstyrelsen anser att den 1995 genomförda reservatsbildningen syftar till att ge Gömmarensområdet ett långsiktigt skydd och att undantag från detta skydd endast skall ges om synnerliga skäl föreligger. Detaljplanen för Kolartorps idrottsplats ersätter till stor del en styckningsplan för del av Vårby gård från 1931 (styckningsplan för ett område vid Kolartorpsvägen i Segeltorp vid Kungens kurva som föreslås upphävas, område 1, jfr bilaga 2 /i akten/). Det område som omfattas av detaljplanen för Kolartorps IP har inte redovisats ha någon värdefull naturmiljö och består till vissa delar av ruderatmark. Detaljplaneområdet gränsar till bullerstörd miljö och befintlig industri i väster och ridanläggning mm i öster. För rörligt friluftsliv har detaljplaneområdet inte någon större attraktionskraft jämfört med reservatet i övrigt.

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara ett område av stort värde för det rörliga friluftslivet samt som undervisningsområde och utflyktsmål för skolor och barnomsorg. Syftet är vidare att bevara samt utveckla områdets vetenskapliga natur- och kulturvärden samt fornminnen. Anläggandet av Kolartorps IP kan, enligt Länsstyrelsens uppfattning, harmonisera med syftet med naturreservatet, särskilt om det rörliga friluftslivet ges möjlighet nyttja P-platser, delar av anläggningar inom idrottsplatsen etc.

Med de kompensationsåtgärder kommunen föreslår för intrånget i naturreservatet (t. ex. att undanta vissa skogsbestånd från skogsbruk i enlighet med kommunens mångbruksplan, att anlägga skymmande planteringar, utöka parkeringsmöjligheterna,

upphäva planer inom reservatet som annars kunde ha inneburit utbyggnader etc) anser Länsstyrelsen att synnerliga skäl föreligger. Huddinge kommun bör således ges rätt att justera gränsen för naturreservatet på så sätt, att det markområde som kommer att ligga inom detaljplanen för Kolartorps IP avskiljs från naturreservatet för att möjliggöra genomförandet av detaljplanen.

Som ytterligare kompensationsåtgärder för intrånget i naturreservatet bör kommunen överväga, om möjligheter finns att göra vissa anläggningar inom Kolartorps IP tillgängliga även för det rörliga friluftslivet.

I övrigt förutsätter Länsstyrelsen att ridverksamheten vid ridanläggningen intill Kolartorps IP inte påverkas menligt av idrottsplatsen eller att fortsatt betesdrift/vård av reservatets öppna marker inte äventyras till följd av idrottsplatsen.

Vidare bör störningar från idrottsplatsen (bullerstörande aktiviteter, uppsättning av strålkastare etc) beaktas och minimeras. Även risken för allergier från den närliggande ridanläggningen kan behöva beaktas.

Fornlämningar

Länsstyrelsen har ingen erinran från fornlämnings synpunkt.

(Upphävande av planer inom Gömmarens naturreservat inom kommundelarna Segeltorp och Snättringe)

Länsstyrelsen har inget att erinra mot att några äldre planer (4 st planer nämns, jfr bilaga 2/i akten/) upphävs inom naturreservatet. Länsstyrelsen utgår från att upphävandet av dessa planer förutsattes vid gränsdragningen i samband med bildandet av naturreservatet 1995.

Kommentar:

För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp finns två möjliga lösningar. Det ena är att upphäva reservatet i berörd del och det andra att låta gränsen kvarstå men istället ändra reservatets föreskrifter så att genomförande av idrottsplatsen möjliggörs. I remissförslaget har det senare alternativet valts.

Ett skäl till att inte ändra gränsen är att naturreservatet ändå fortfarande reglerar markanvändningen på platsen på så sätt att man tillåter en idrottsplats men inte någon annan typ av markutnyttjande. Idrottsplatsen är något som har flera beröringspunkter med naturreservatet såsom en plats för rekreation (t ex parkering, kafé och omklädningsrum) och överensstämmelse på så sätt med delar av reservatets intentioner. Idrottsplatsen kan också få en roll som samlingspunkt för vidare mål ut i naturreservatet. Dessutom har utformningen av idrottsplatsen tagit landskapsbildsmässig hänsyn till dalgången genom att placera ishallen ovanför skogskanten samt förlagt bollplaner i själva dalgången. Därtill kommer plantering av vegetation ske för att få anläggningen att smälta in i dalgången.

Även i andra av kommunens naturreservat finns olika former av anläggningar. T ex tre ridanläggningar inom Orslångens naturreservat samt hela Sundby gårds fritidsanläggning med olika aktiviteter. Vi har inte kunnat se att detta skapat något problem. Istället är

beröringspunkterna starka mellan dessa aktiviteter och naturreservaten. Så kommer även fallet vara mellan Kolartorps IP och Gömmarreservatet. Länsstyrelsen framhåller ju t ex i sitt yttrande att vissa anläggningar inom Kolartorps IP bör vara tillgängliga för det rörliga friluftslivet. Så är också tänkt. Bland annat kommer parkeringsplatsen för Kolartorps IP vara tillgänglig för besökare till naturreservatet.

Vid slutförandet av det ändrade reservatsbeslutet har samråd skett med länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Byggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som yttrande över "Förslag till beslut om inrättande av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun".

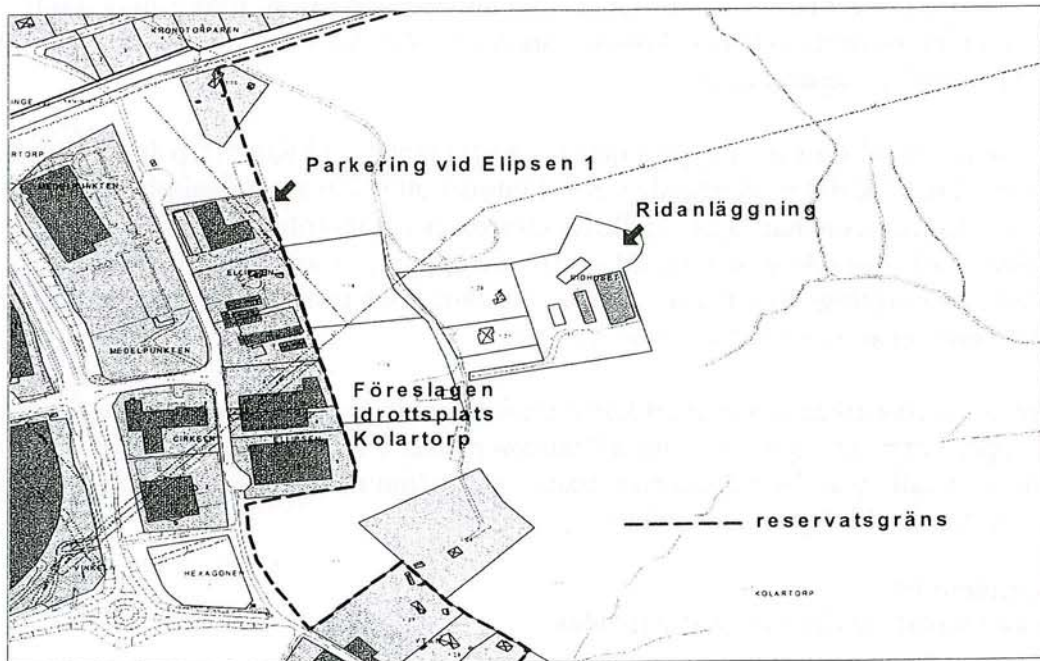
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen (MSB) har deltagit i arbetet med utformningen av det nya beslutsförslaget för Gömmarens naturreservat som ska kunna möjliggöra ett genomförande av en idrottsplats vid Kolartorps IP. Det har i detta arbete även varit värdefullt och nödvändigt att få inarbete kommunens nya mångbruksplan som innehåller en uppdaterad kunskap om kommunens marker. Detta har bl a inneburit att flera nya viktiga områden, för naturvården och friluftslivet, har lyfts fram i reservatsförslaget. Dessutom har några gränsjusteringar föreslagits vilka stöds av MSB. Nedan ges några synpunkter rörande gränsfrågor för den föreslagna idrottsplatsen (Kolartorps IP) och rörande organisationsfrågor.

Reservatsgränsen

Gränsen för Gömmarens naturreservat 1995 fick på vissa ställen en bristande överensstämmelse med gällande plangränser, mycket beroende på karttekniska skäl med svårigheter att tolka över gränser på kartor i olika skala.

För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp finns två möjliga lösningar. Det ena är att upphäva reservatet i berörd del och det andra att låta gränsen kvarstå men istället upphäva reservatets föreskrifter för ett genomförande av idrottsplatsen. I remissförslaget har det senare alternativet valts. Dock kan man ytterligare tydliggöra detta i beslutsförslaget. Ett skäl till att inte ändra gränsen är att naturreservatet ändå fortfarande reglerar markanvändningen på platsen på så sätt att man tillåter en idrottsplats men inte någon annan typ av markutnyttjande. Idrottsplatsen är något som kan sägas ha flera beröringspunkter med naturreservatet såsom en plats för rekreation (t ex parkering, kafé och omklädningsrum) och överensstämmer på så sätt med delar av reservatets intentioner. Idrottsplatsen kan också få en roll som samlingspunkt för vidare mål ut i naturreservatet.

En mindre gränsjustering bör dock göras för de parkeringsplatser, se kartbilden, som används av verksamheter inom Ellipsen 1 (precis NV om föreslagen idrottsplats vid Kolartorp) som ligger (och låg redan vid reservatets inrättande) inom nuvarande reservatsgräns.

Organisationsfrågor

Organisationsfrågorna bör förenklas i beslutsförslaget så att man ej preciserar vilka kommunala nämnder som har myndighetsansvar för naturreservatet. Det räcker att man generellt anger att Huddinge kommun är förvaltare och tillsynsmyndighet. Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen utser därefter i reglementen och delegationsordningar de kommunala myndigheterna som har att verkställa uppgifterna. Därmed riskerar naturreservatsbeslutet inte att bli inaktuellt vid eventuella förändringar av delegationsordningen eller organisation.

Kommentar:

Byggnadsnämndens synpunkter tillgodoses och arbetas in i beslutsförslaget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över "Förslag till beslut om inrättande av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter

Se ovan under byggnadsnämnden.

Miljökontorets synpunkter

Det intrång i Gömmarens naturreservat som utbyggnaden av en idrottsplats skulle medföra har beaktats och getts kompensation i det nya förslaget till naturreservatsbeslut som behandlas i separat ärende.

En viktig konsekvens av utbyggnaden av en idrottsplats vid Kolartorp är att flera betes- och rasthagar till det intilliggande stallet kommer att behöva kompenseras på andra platser. Detta arbete har skett parallellt och leds av naturvårdsavdelningen i samråd med övriga MSB. Konsekvensen blir att ytterligare öppna ytor av Långängen kommer behövas för att tillgodose ridanläggningens behov. Den exakta omfattningen av hur detta kommer att se ut är ännu inte fastställt.

Eftersom vissa diken kommer att kulverteras bör man för att kompensera minskningen av öppet vatten anlägga dammar på lämpliga platser vilket också föreslås i samrådshandlingen. Dessa kan både tjäna som utjämningsmagasin och för att skapa värden för den biologiska mångfalden.

Kommentar:

Se kommentar under byggnadsnämnden.

Stockholms stad, gatu- och fastighetskontoret

Stadens fastigheter inom Masmoo-området består av Masmoo 1:1, 1:2, 1:3, 1:4 samt 1:6, av vilka samtliga utom Masmoo 1:4 omfattas av det nuvarande Gömmarens Naturreservat, fastställt den 29 januari 1998 (Aktbeteckning 0126K-12840) enligt CFD. Förslaget innebär marginell minskning av reservatet inom stadens fastighet Masmoo 1:6 vid gamla Stockholmsvägens utfart till Glömstavägen på grund av Botkyrkavägens utbyggnad. Kontoret har därvidlag ingen erinran.

Vad gäller förslaget till ändring av skötselplanen mm är kontorets åsikter följande:

Gömmarravinen

Skogsbeståndet inom ravinen, som ligger inom stadens mark på fastigheten Masmoo 1:1, föreslås undantas från skogsbruk. Beståndet är mycket virkesrikt. Kontoret har i sak ingen erinran, men vill framhålla att staden enligt miljöbalkens regler skall ha ersättning för värdeminskning på grund av att skogsavverkning ej medges.

Kopplingstväng för hund

Kontoret har i princip ingen erinran under förutsättning att undantag medges för jakt och därtill hörande verksamhet.

Skötsel och förvaltning

I likhet med tidigare reservatsföreskrifter föreslås även nu att Huddinge kommun skall vara naturvårdsförvaltare av reservatet samt att tillsynsmyndighet för detsamma är Huddinge Miljö- och Hälsoskyddsnämnd. Kontoret anser att inom begreppet förvaltning ligger även den ordinarie tillsynen, igångsättande av åtgärder samt myndighetsutövning. Den hittillsvarande förvaltningen, med hög grad av inblandning från stadens sida, är ej önskvärd framöver. Det är både orationellt och skapar oklarheter för allmänheten om det finns flera aktörer och ansvariga. Eftersom Huddinge kommun anges som förvaltare,

utgår den besökande allmänheten från detta och kontaktar Er i allehanda frågor. Kontoret anser därför att den löpande förvaltningen skall ske i samråd med staden, men att det praktiska ansvaret för förvaltningen skall åvila reservatsförvaltaren, dvs Huddinge kommun.

Ersättningsfrågor generellt

Såvitt vad som framkommit vid en preliminär utredning synes ersättning till staden ännu ej ha reglerats med anledning av det tidigare beslutet om inrättande av naturreservat. Staden skall också ha ersättning vad gäller det aktuella förslaget, bl a rörande Gömmarravinen, jfr ovan.

Såvida frivillig överenskommelse om ersättning ej kan träffas med Huddinge kommun avser staden att enligt miljöbalkens bestämmelser väcka talan om ersättning för den värdeminskning som beslut om inrättande av naturreservat innebär.

Kommentar:

Vid kontakt 2004-02-11 med Åke Wahlquist vid Stockholms stads gatu- och fastighetskontor angående Stockholms stads begäran om ersättning för Gömmarravinen, om ravinen skulle beslutas lämnas för fri utveckling i enlighet med remissförslaget, informerade Åke Wahlquist att Stockholms stad inte längre begär ersättning för intrånget. Skälet är den nya inriktning som Stockholms stad nu har, där man avser att bilda en naturvårdsstiftelse för de flesta av sina lantegendomar. Frågan om ersättning är alltså inte längre aktuell. Ett förvaltnings- och skötselavtal mellan Stockholms stad och Huddinge kommun har tagits fram under 2005 där Huddinge kommun blivit förvaltare av Stockholms stads marker inom bl a Gömmarens naturreservat. Således kan Huddinge kommun besluta att Gömmarravinen lämnas för fri utveckling utan att Stockholms stad ska begära ersättning för detta.

Stockholms stad påpekar i sitt yttrande att ersättning ej har utgått vid bildandet av det ursprungliga naturreservatet för Gömmaren. Skälet till detta är att området ursprungligen avsattes som ett naturvårdsområde. Enligt den då gällande naturvårdslagen angavs tydligt att ersättning ej kunde utgå vid bildandet av naturvårdsområden. Förutsättningen var att föreskrifterna skulle utformas på så sätt att ersättning ej skulle behöva utgå. I samband med miljöbalkens ikraftträdande togs skyddsinstitutet naturvårdsområde bort och tidigare naturvårdsområden omvandlades till naturreservat. Föreskrifterna för dessa områden har dock ej förändrats i och med denna lagändring, vilket innebär att ersättning fortfarande ej ska utgå.

Vad gäller kopplingstvång kommer ej jakthund att beröras. Detta har ytterligare tydliggjorts i beslutet.

Stadens påpekanden kring skötsel och förvaltning har från och med år 2005 blivit tydligare i samband med att Huddinge kommun i enlighet med avtal tagit över förvaltningen av stadens marker inom Huddinge kommuns naturreservat.

Friluftsförändring och Naturskyddsföreningen i Huddinge

Detaljplanen är inte förenlig med Gömmarens Naturreservat och måste flyttas ut ur naturreservatet. Om en sådan här anläggning är möjlig inom reservatsgränsen är allt möjligt och oroande för framtiden

Det är olyckligt att man naggar naturreservatet i kanten, speciellt på Långängen där många aktiviteter redan konkurrerar om utrymmet. Det område som skyddats för rörligt friluftsliv, skolors och barngruppers naturaktiviteter minskar och en betydande störazon flyttas in.

Rent fysiskt går det att bygga en idrottsplats på den plats som planeras för ändamålet men är ändå ett väldigt stort ingrepp i reservatet eftersom det är så pass störande verksamheter med mycket hög ljudnivå – skrik från tränare och idrottsutövare flera timmar per kväll och stor del av helgerna, högtalare och musikanläggning vid matcher och en omfattande biltrafik (fyra resor för i stort sett varje barn vid varje speltillfälle – flera hundra bilar vid matchtillfällen. Störzonen flyttas in betydligt – dalgången förstärker ljuden och för dem långt in i reservatet.

- Det är viktigt att ången i sin längdriktning hålls fri från byggnader. (Det är därför ridanläggningen byggdes i en gip.) Redskapsskjulet måste flyttas – dock inte in i reservatet utan till Långängens gård som det ju är en del av. Varför byggdes det inte där från början utan gavs tillfälligt bygglov på den nuvarande P-platsen?
- Av samma anledning är det viktigt att täta buskage planteras längs Kolartorpsvägen mot den blivande P-platsen och inte höga träd. Vi föreslår videsnår. De växer längs alla diken i området, blir väldigt täta och behåller känslan av öppet landskap. Större träd kan planteras mot industrihuset.
- Belysningsmasterna på bollplanerna måste också placeras med stor hänsyn till ovanstående. De kommer att synas från bebyggelsen på Tjädervägen.
- Med tanke på idrottsanläggningens placering är det viktigt att ljudnivån från anläggningen begränsas beträffande högtalar- och musikanläggning. (De fyller idag hela dalgången och är mycket störande.)
- Läktare bör byggas in på tre sidor för att begränsa oljud att spridas in i naturreservatet.
- Ett kafé bör inte planeras på ången utan i anslutning till ishallen. Det är viktigt att så mycket av de öppna ängsytorerna som möjligt dominerar området och inte byggnader.
- För att leda bort aktiviteter från den hårt belastade Långängen kan ett ridspår anläggas bakom fotbollsläktaren mot Kattsand och vidare bort i kanten av naturreservatet och Kungens kurva istället för det ridspår som planeras runt Långängen alt. kan ett kortare ridspår anläggas med utgångspunkt från den ridväg som börjar mellan rasthagarna. En rundslinga på Långängen skapar konflikter med det rörliga friluftslivet. Ett stort antal hundar rastas i området. Incidenter mellan häst och hund har redan inträffat. Det är svårt att kombinera hästar med skidåkning.

Det finns ingen anledning att bygga en parkeringsplats inne i naturreservatet för privata hästkärror. De borde kunna få del av de parkeringsplatser som planeras utmed Kolartorpsvägen i anslutning till idrottsplatsen. Det finns heller inga skäl att placera det redskapsskjul med tillfälligt bygglov som står på den nuvarande P-platsen vid Kolartorpsvägen inom reservatsgränsen. Det borde rymmas inom stallområdet.

Kommentar:

Flera av synpunkterna som tas upp i friluftsförbundets remissvar berör utformningen av Kolartorps IP och kommenteras inte i detta ärende. För detta hänvisas till detaljplaneärendet. Nedan kommenteras endast för reservatsärendet berörda delar.

För kommentar rörande upphävande alternativt revidering av reservatets föreskrifter för berörd del, se ovan under kommentarer till länsstyrelsens yttrande.

Utformningen av ridspår i området sker i naturreservatets löpande förvaltning och kommer inte fastläggas i naturreservatsbeslutet.

Gömmargårdens rid- och fritidsförening

Gömmargårdens rid- och fritidsförening driver idag ridskola och smådjursstall på Långängens Gård (fastighet Ridhuset 1). Anläggningen är endast två år och föreningen hyr lokalerna av kommunen (via föreningen Långängens gård och via Segeltorps kommundelsförvaltning).

Vår verksamhet har rönt stor uppskattning och vi tillgodoser ungefär 300 barn/ungdomars behov av att få vistas i lantlig miljö och träffa olika djur varje vecka. Våra medlemmar kommer från hela Huddinge kommun och några få från Stockholms kommun. Medlemmarna är i alla åldrar med stor tonvikt på barn och ungdom. Naturligtvis är hela familjer välkomna till oss.

Den tänkta idrottsplatsen skulle bli vår närmsta granne och det är därför vi vill lämna våra synpunkter.

Planbeskrivning Ref 5.6

Idrottsplatsen skulle ta mycket hagmark i anspråk för oss och vi ser därför svårigheter att kunna driva och sköta våra djur på ett bra sätt. En viktig punkt i våra stadgar är att verka för god djurhållning och vi ser problem med detta om vi t ex inte kan rasta våra djur utomhus. Föreningen måste därför få ersättningsmark för de hagar som går förlorade. På flera av detaljplanens markeringar för t ex parkering finns idag hagar för olika djur (hästar, får, getter).

Planbeskrivning Ref 5.3

De flesta av våra medlemmar är barn/ungdomar och vi ser en fara i den ökade trafik som kommer till denna del av Långängen om detaljplanen genomförs. Vi har förstått att idrottsutövarna på idrottsplatsen till största delen transporteras med bil (därav de många parkeringsplatserna) medan vår förening ungdomar oftast åker buss eller cykel. För att komma till busshållplatsen behöver man då passera genom idrottsplatsen/parkeringen.

Att lokalisera så många parkeringsplatser vid ridskolans infart anser vi vara direkt olämpligt.

Miljökonsekvensbeskrivning Ref 3.7

När det gäller hästar och även andra djur är de mycket känsliga för ljud och vi ser risker när det gäller att ha barn (nybörjare) ute med hästar samtidigt som stor aktivitet (ljudlig) råder 100 m bort. Eftersom hästar är flockdjur räcker det med att en häst blir skrämmd för att "alla" skall bli rädda. Vid en eventuell situation med en skrämmd hästflock är det inte bara ryttarna som är i fara utan även andra människor som vistas i närheten. Vi anser därför att detaljplanens utomhusarenor ligger för nära ridskolan för att det skall bli en säker miljö för alla.

Planbeskrivning Ref 5.8.3

De tre idrotterna ridning, ishockey och fotboll kan i princip inte samlokaliseras så nära varandra som detaljplanen anger. De har helt olika förutsättningar. Ridsporten kräver hagar och naturområden där hästarna kan beta och där man kan rida i skog och natur. Detta tillgodoses idag utmärkt i Gömmarens naturreservat där Långängens gård ligger som en naturlig infart till området. Fotboll och ishockey däremot kräver läktare, parkeringsplatser (t o m för bussar enligt detaljplanen!) och byggnader. Sett ur detta perspektiv vore det mycket olyckligt om Långängens gård tvingades minska sin verksamhet p g a de övriga idrotterna. Ridskolan har idag 15 hästar/ponnyer och ett antal mindre djur och vår förening kan inte kunna gå runt ekonomiskt om vi blir tvungna att ha färre hästar. Då finns inte längre förutsättningarna för vår förening.

Miljökonsekvensbeskrivning Ref 3.17

Att man planerar för en sådan här pass stor anläggning i angränsning till Gömmarens naturreservat är anmärkningsvärt. Att bevara miljön i den här delen av kommunen borde prioriteras med tanke på den stora exploateringen av Segeltorp och Kungens kurva området som pågår. Vi anser därför att naturreservatet skall hållas intakt och inte minskas. Vi möter många kommuninnevånare varje vecka som uttrycker sin uppskattning över att vår förening verkar i naturreservatets port.

Miljökonsekvensbeskrivning Ref 3.14

Skulle denna idrottsplats ändå byggas är det inte sannolikt att vi kan bedriva vår verksamhet under projektering och byggnation (buller, sprängningar, trafik). Kommer kommunen att ersätta oss under denna tid dvs. betala lön till vår personal och foder till våra djur? Ersättning till våra elever? Eftersom vår verksamhet är helt beroende av inkomst från ridlektioner är detta en väsentlig fråga för oss.

Eftersom det är många punkter i detaljplanen som skulle påverka vår verksamhet negativt - kanske t o m tvinga oss att upphöra - vore det olyckligt om den förverkligades.

Kommentar:

Flera av synpunkterna som tas upp i Gömmargårdens rid- och fritidsförenings yttrande berör utformningen av Kolartorps IP och kommenteras inte i detta ärende. För detta hänvisas till detaljplaneärendet. Nedan kommenteras endast för reservatsärendet berörda delar.

Kompensation för de vinter- och sommarhagar som kommer tas i anspråk vid utbyggandet av Kolartorps IP kommer lösas separat i avtal med Huddinge kommun. Sommarhagar kan lösas inom reservatets normala förvaltning genom avtal. För vinterhagarna krävs separat tillstånd från naturreservatets föreskrifter eftersom vinterhagar betraktas som anläggningar. Detta eftersom marken ofta bör prepareras genom dränering, markduk och uppfyllnad med lämpigt material.

Juringe ridsällskap, Långängens gård

Som vi tidigare framfört, anser vi platsen illa vald för en stor idrottsanläggning.

Miljön

Vi anser att Långängen är Segeltorps lugna oas. En rofylld idyll, som är en välbehövlig kontrast mot Kungens Kurvaområdets livliga biltrafik och höga tempo.

Parkeringen - Området är idag en rofylld och avkopplande mötesplats för människor i alla åldrar. Att bebygga utkanten av ängsområdet och inrama det med en stor parkering, där 50- tals fordon varje timme passerar, parkerar, startar och backar, skulle påverka miljön och djurlivet väsentligt. Området har ett rikt djurliv. Dagligen ser vi vilda djur, såsom bl a hare, rådjur, älg och räv. Vad som i detaljplanen kallas "vattensjuka partier", är områden där dessa djur vistas. Istället för den nuvarande känslan att befinna sig mitt ute på landet, kommer känslan av att Långängen blivit en förlängning av IKEA:s och Kvantums parkering att infinna sig. Detta ger även upphov till buller och avgaser, vilket borde rimma illa med målet för ett naturreservat.

Dessutom tror vi att det kommer bli ett parkeringskaos. Alla som besökt en idrottsanläggning vet hur kaotiskt det är när det är matcher. -För att nu inte tala om när det är turneringar. Man brukar få åka runt, runt tills man slutligen ger upp och parkerar halvvägs ned i ett dike, mer eller mindre i vägen.

Redan idag är ridanläggningens (och naturreservatets) parkering, med 20 platser underdimensionerad. På helger och kvällar parkeras bilar överallt och hur som helst.

Idrottsanläggningen - Fotboll och ishockey är inga tysta och stillsamma sporter, och ska väl heller ej så vara. Man får räkna med att folk hejar, skriker och ropar. Från hockeyhallen kommer bl a slagskott att höras. Anläggningen kommer att underhållas; Fotbollsplanen med grus kommer att sladdas, gräsplanen klippas, ismaskiner köras. Kort sagt - det kommer att råda en sprudlande aktivitet, med liv och rörelse. Detta kommer att påverka nuvarande miljö väsentligt!

Säkerhetsaspekten

Ingenstans i detaljplanen står säkerheten nämnd. Olyckor händer lätt inom alla sporter. Kanske olycksrisken är ovanligt hög när 600 kg tunga hästar är inblandade. Hästen är ett flyktdjur som reagerar instinktivt. En lugn häst blir lätt skrämmd av plötsliga rörelser och höga skrik. Här vistas hästarna 24 timmar per dygn. De behöver en lugn och harmonisk miljö för att kunna vara lugna och säkra.

Med lång erfarenhet av hästar är det lätt att se ett skräckscenario framför sig:

"Någon skriker eller sparkar iväg en fotboll från parkeringen (kanske för att skrämmas på skoj), hästarna blir rädda, en ryttare ramlar av (kanske skadad med några brutna revben eller en bruten nacke), hästen skenar in bland de parkerade bilarna, välter och fastnar i en barnvagn som den skräckslaget försöker sparka sig fri ifrån...(den katastrofala fortsättningen vill varken vi eller ni inte ens tänka på...)"

Visst händer det i dagsläget att vi rider bort förbi Källbrinks IP. Men idag har vi möjligheten att vända om vi märker att match eller träning pågår. Dessutom behöver man inte ens rida dit om man har en känslig och ängslig häst. För ridskolan kommer möjligheten till uteridning i det närmaste att försvinna. De måste ju i första hand tänka på säkerheten.

Lite nutidshistoria

Redan när ridanläggningen var i planeringsstadiet insåg alla att tomten var för liten. - Men det var den tomten som gällde och det gick inte att göra något åt! Marken var så liten att inte alla behövliga byggnader fick plats. Man var tvingade att bygga ett för litet ridhus (nuvarande ridhus kan jämföras med en sjuannafotbollsplan). Det går med andra ord ganska bra att träna i, men inte kan man uppnå tävlingslika förhållanden. Rasthagar för anläggningens alla hästar var det inte tal om att det skulle få plats på tomten. Hagfrågan skulle nog lösa sig senare...

Sedan var det då dax för pojkarna (för mest pojkar är det!) och de traditionella pojksporterna. Ja, då fanns det lite större ytor förstås. Och naturreservatsgränsen är det ju bara att flytta på. När vi diskuterat med miljö- och hälsoskyddsfolk om framtida hagar vid ett ev. bygge av en idrottsanläggning, säger de att det finns risk att vi måste minska antalet hästar på anläggningen.

-Hallå! Anläggningen är två år gammal!

Ibland känner vi hästtjejer oss som Amerikas indianer! Inklämda på ett litet område som man med gott samvete kan minska på, för att sedan ta bort, när det inte längre fungerar.

Slutligen

Snälla! För nu kan vi väl bara vädja... Tag ert förnuft till fånga och samla alla idrottsanläggningar på Källbrink.

-Det finns inga hockeybarn/ungdomar som släpar sin egen hockeytrunk till träningen. Alla är beroende av bilen. Då är det inte så farligt att åka ett par kilometer extra till Källbrink. Vad gäller de fotbollsspelande barnen, så tar det bara 5 -10 minuter att cykla Brandvägen (Ryttarhalsvägen) till Källbrink. Vad man skulle behöva göra där, är att göra den bredare och belyst.

Vi är dessutom rädda att detta inte blir sista gången man ändrar gränsen mot naturreservatet.

Kommentar:

De synpunkterna som tas upp i Juringe ridsällskaps yttrande berör utformningen av Kolartorps IP och kommenteras inte i detta ärende. För detta hänvisas till detaljplaneärendet. Även lokaliceringsfrågan har prövats i detaljplaneärendet.

Segeltorps Kulturförening

Segeltorps Kulturförening har tagit del av handlingar för rubricerad anläggning. Vi har inget att erinra mot det förslag som ligger för flyttning av idrottsplatsen, i Segeltorp, till det föreslagna "Kolatorpsläget". Det finns dock vissa förutsättningar och önskemål för att godkänna hela projektet.

Vi ser det positivt att det skapas en "barriär" mellan Kungens Kurvas handelsområde och Gömmarens naturvårdsområde. Detta kan, som nämns i handlingen, ge en fin övergång från det kommersiella till naturen och tvärt om. Det förutsätts att det sker en plantering i form av en skyddande "mur av träd".

Tillfartsvägar i form av bil, cykel och gångvägar, som byggs i samband med idrottsanläggningen, förutsätts uppfylla all tänkbar säkerhet. GC-vägar från Segeltorps östra del så att barnen i denna del av Segeltorp på ett säkert sätt skall kunna komma till idrottsplatsen. Det kan vara lämpligt att denna väg läggs över Långängen, där finns det idag en befintlig stig som kan permanentas och användas. Permanentningen får dock inte ske med hjälp av asfalt. Detta skall ske på ett för området acceptabelt sätt. Hänsyn skall tas till områdets känslighet. Det fordras också att det anläggs någon form av belysning vid denna väg. Det är av stor vikt att denna transportväg enbart används av "tyst" trafik. Det medför att alla typer av motorfordon förbjuds. Det skall vara enbart för gång- och cykeltrafik.

Den nuvarande vägen till området, Kolatorpsvägen, måste stängas så att boende i detta område inte får en ökad trafik av motorfordon. Vägen skall enbart var för G/C-trafik. Motorfordon kan med fördel förflyttas till leder där motorfordon tidigare finns. Denna trafik kan med fördel förflyttas till Gamla Södertäljevägen som kommer att bli fri från genomfartstrafik när nya Smista Alle blir färdig. Det medför att Gamla Södertäljevägen kan accepteras för mopeder, MC, och liknande fordon.

Vi är också mycket tacksamma för den tydliga skrivning av att naturvårdsområdet skall bevaras och att ersättningsmark tillförs som ersättning för den del som erfordras för idrottsplatsen.

Vi ser gärna att det också kommer att skyltas att parkeringsplatserna skall användas för besökare till naturvårdsområdet. Det bör också i samband med att arbetet med idrottsanläggningen, komma "instruktioner" för besökande till naturvårdsområdet. Dessa skall innehålla information var man på ett lätt sätt kan angöra området, hur man uppträder mm. Det gäller att dessa anslås från alla håll med tillträde till naturvårdsområdet.

Vi ser också att det i samband med byggnationen ordnas med hygienutrymmen i form av toaletter, plats för sopor mm, som besökande till området kan behöva. Det är viktigt att dessa kan användas även om inte idrottsanläggningen är öppen.

Beträffande användandet av bollplan på Långängen tycker vi tanken på att även i fortsättningen använda området till fritidsområde är bra. Det är dock av stor vikt att hänsyn tas till det som varit det stora problemet med bollplanen på Långängen. Det har

bl.a. varit diskussioner beträffande det djurliv som finns där och som är unikt. Det är givetvis viktigt att hänsyn tas till de boende i området.

Det är som nämns i utredningen viktigt att det finns en port in i naturvårdsområdet även här och att det därför ordnas med parkeringar mm för detta.

Områdets speciella karaktär förhindrar dock inte att det används för vad som nämns i utredningen.

Kommentar:

Vad gäller information till besökare så ingår det i naturreservatets löpande förvaltning att tillse att informationsskyltar finns tillgängliga inom området. Flera informationstavlor finns utplacerade i området och ytterligare informationsskyltar kommer sättas upp vid behov. T ex vid den planerade idrottsanläggningen.

Vi förutsätter att den tillkommande idrottsanläggningen inte bara skall utgöra ett intrång i naturreservatet utan att den även skall innebära en tillgång i form av t ex fler p-platser för besökare liksom andra serviceanläggningar.

Följande har framfört att de inte har någon erinran mot förslaget

TomtbergaHuge Fastigheter AB

TomtbergaHuge har inga erinringar mot förslaget.

Vattenfall Sveanüt AB

Vi har inte några synpunkter att framföra.

Följande har endast inkommit med synpunkter på Kolartorps IP och ej berört naturreservatsbeslutet.

Gatukontoret

Kommundelsnämnden Segeltorp

Thomas Strid
Miljökontoret
Miljö- och SamhällsByggnadsförvaltningen

Segeltorps Kulturförening

Segeltorps Kulturförening har tagit del av handlingar för rubricerad anläggning. Vi har inget att erinra mot det förslag som ligger för flyttning av idrottsplatsen, i Segeltorp, till det föreslagna "Kolatorpsläget". Det finns dock vissa förutsättningar och önskemål för att godkänna hela projektet.

Vi ser det positivt att det skapas en "barriär" mellan Kungens Kurvas handelsområde och Gömmarens naturvårdsområde. Detta kan, som nämns i handlingen, ge en fin övergång från det kommersiella till naturen och tvärt om. Det förutsätts att det sker en plantering i form av en skyddande "mur av träd".

Tillfartsvägar i form av bil, cykel och gångvägar, som byggs i samband med idrottsanläggningen, förutsätts uppfylla all tänkbar säkerhet. GC-vägar från Segeltorps östra del så att barnen i denna del av Segeltorp på ett säkert sätt skall kunna komma till idrottsplatsen. Det kan vara lämpligt att denna väg läggs över Långängen, där finns det idag en befintlig stig som kan permanentas och användas. Permanentningen får dock inte ske med hjälp av asfalt. Detta skall ske på ett för området acceptabelt sätt. Hänsyn skall tas till områdets känslighet. Det fordras också att det anläggs någon form av belysning vid denna väg. Det är av stor vikt att denna transportväg enbart används av "tyst" trafik. Det medför att alla typer av motorfordon förbjuds. Det skall vara enbart för gång- och cykeltrafik.

Den nuvarande vägen till området, Kolatorpsvägen, måste stängas så att boende i detta område inte får en ökad trafik av motorfordon. Vägen skall enbart var för G/C-trafik. Motorfordon kan med fördel förflyttas till leder där motorfordon tidigare finns. Denna trafik kan med fördel förflyttas till Gamla Södertäljevägen som kommer att bli fri från genomfartstrafik när nya Smista Alle blir färdig. Det medför att Gamla Södertäljevägen kan accepteras för mopeder, MC, och liknande fordon.

Vi är också mycket tacksamma för den tydliga skrivning av att naturvårdsområdet skall bevaras och att ersättningsmark tillförs som ersättning för den del som erfordras för idrottsplatsen.

Vi ser gärna att det också kommer att skyltas att parkeringsplatserna skall användas för besökare till naturvårdsområdet. Det bör också i samband med att arbetet med idrottsanläggningen, komma "instruktioner" för besökande till naturvårdsområdet. Dessa skall innehålla information var man på ett lätt sätt kan angöra området, hur man uppträder mm. Det gäller att dessa anslås från alla håll med tillträde till naturvårdsområdet.

Vi ser också att det i samband med byggnationen ordnas med hygienutrymmen i form av toaletter, plats för sopor mm, som besökande till området kan behöva. Det är viktigt att dessa kan användas även om inte idrottsanläggningen är öppen.

Beträffande användandet av bollplan på Långängen tycker vi tanken på att även i fortsättningen använda området till fritidsområde är bra. Det är dock av stor vikt att hänsyn tas till det som varit det stora problemet med bollplanen på Långängen. Det har

bl.a. varit diskussioner beträffande det djurliv som finns där och som är unikt. Det är givetvis viktigt att hänsyn tas till de boende i området.

Det är som nämns i utredningen viktigt att det finns en port in i naturvårdsområdet även här och att det därför ordnas med parkeringar mm för detta.

Områdets speciella karaktär förhindrar dock inte att det används för vad som nämns i utredningen.

Kommentar:

Vad gäller information till besökare så ingår det i naturreservatets löpande förvaltning att tillse att informationsskyltar finns tillgängliga inom området. Flera informationstavlor finns utplacerade i området och ytterligare informationsskyltar kommer sättas upp vid behov. T ex vid den planerade idrottsanläggningen.

Vi förutsätter att den tillkommande idrottsanläggningen inte bara skall utgöra ett intrång i naturreservatet utan att den även skall innebära en tillgång i form av t ex fler p-platser för besökare liksom andra serviceanläggningar.

Följande har framfört att de inte har någon erinran mot förslaget

TomtbergaHuge Fastigheter AB

TomtbergaHuge har inga erinringar mot förslaget.

Vattenfall Sveanät AB

Vi har inte några synpunkter att framföra.

Följande har endast inkommit med synpunkter på Kolartorps IP och ej berört naturreservatsbeslutet.

Gatukontoret

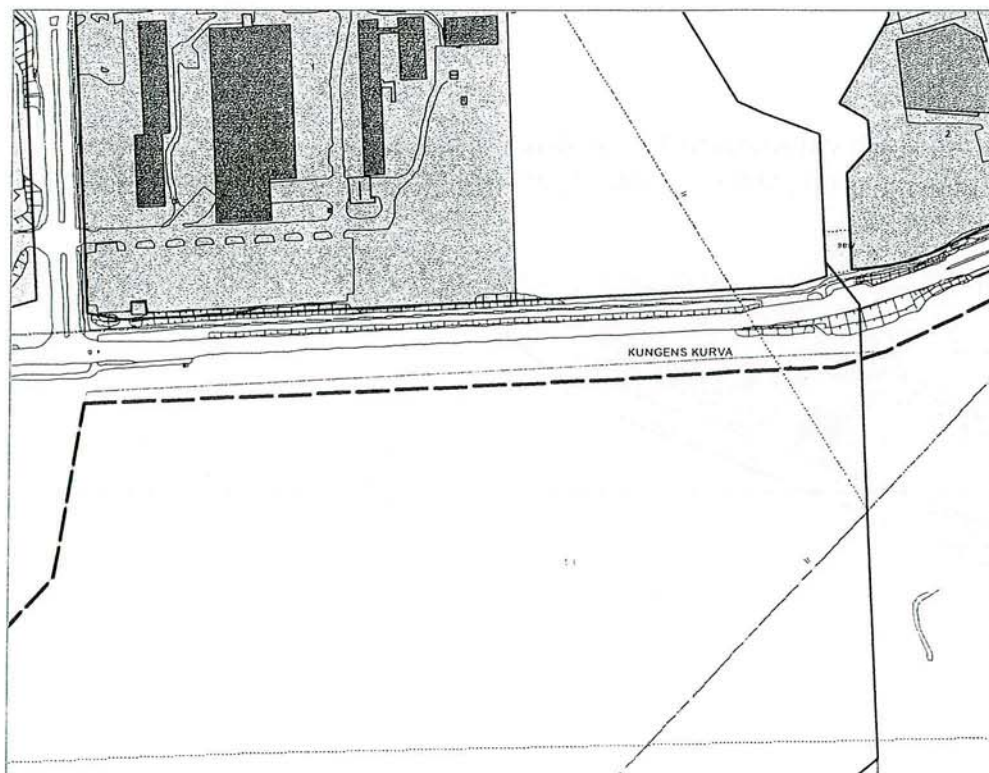
Kommundelsnämnden Segeltorp

Thomas Strid
Miljökontoret
Miljö- och SamhällsByggnadsförvaltningen

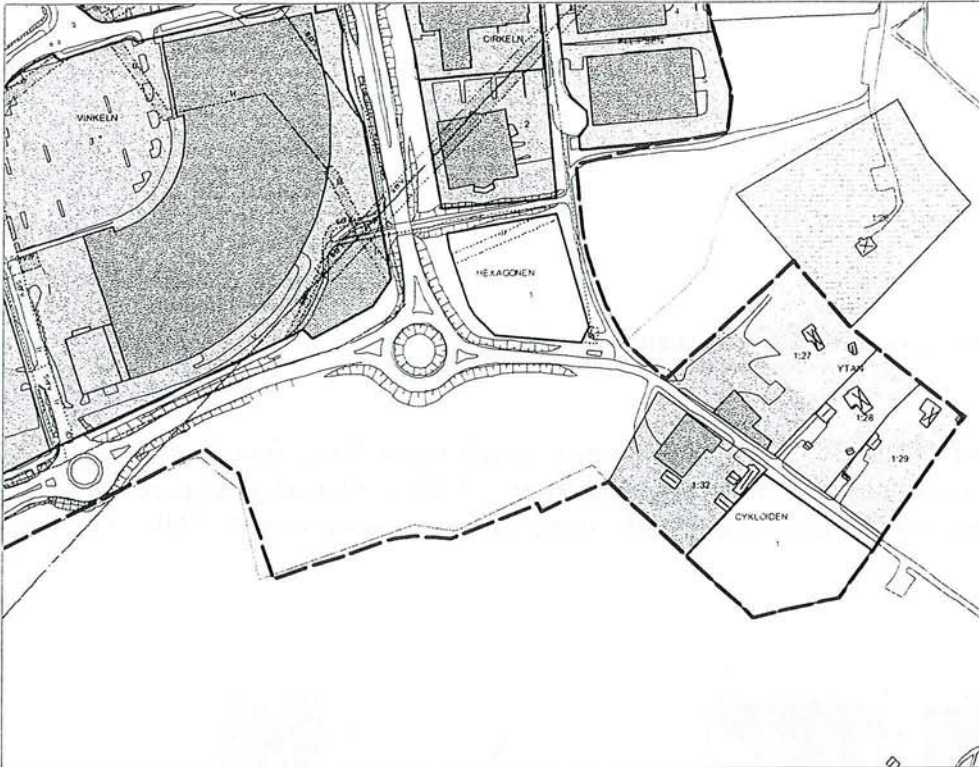

Gränsjusteringar av Gömmarens naturreservat

Nedan redovisas på detaljkartor de gränsjusteringar som föreslås för Gömmarens naturreservat. Befintlig gräns är markerad med en heldragen grön linje. Den nya föreslagna gränsen med svart streckad linje. Sammantaget innebär detta att naturreservatet minskas med 21 300 m² och ökas med 19 400 m².

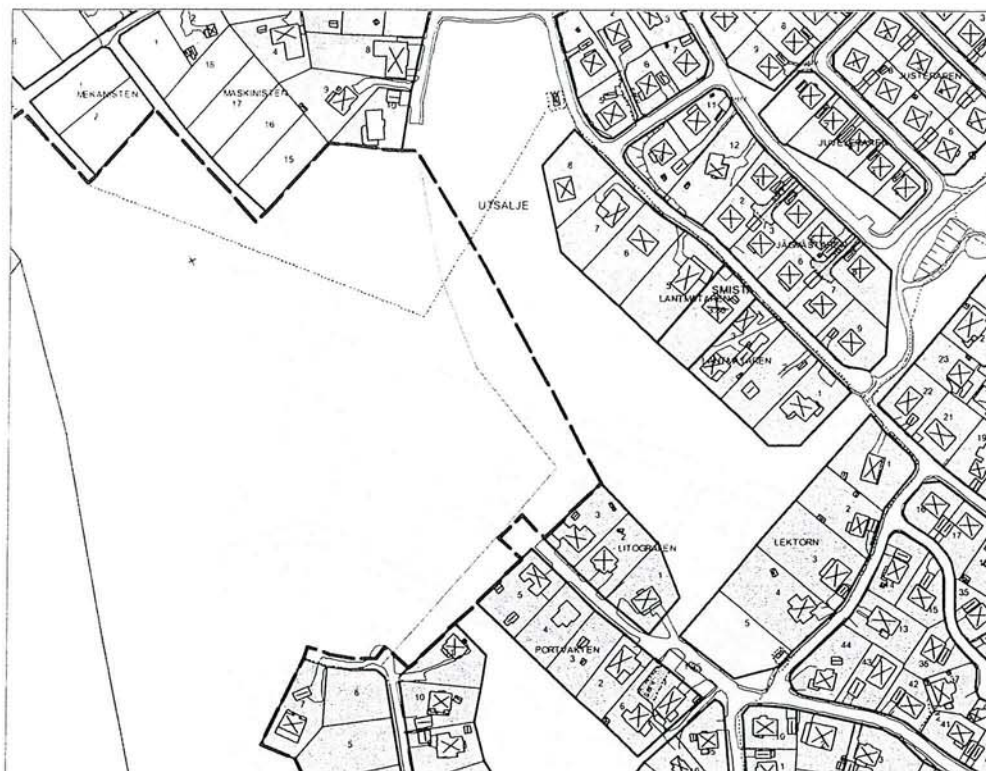
Karta 1. Söder om Kungens kurvaleden. Anpassning mot plangräns. Minskning av naturreservatet med cirka 3000 m².

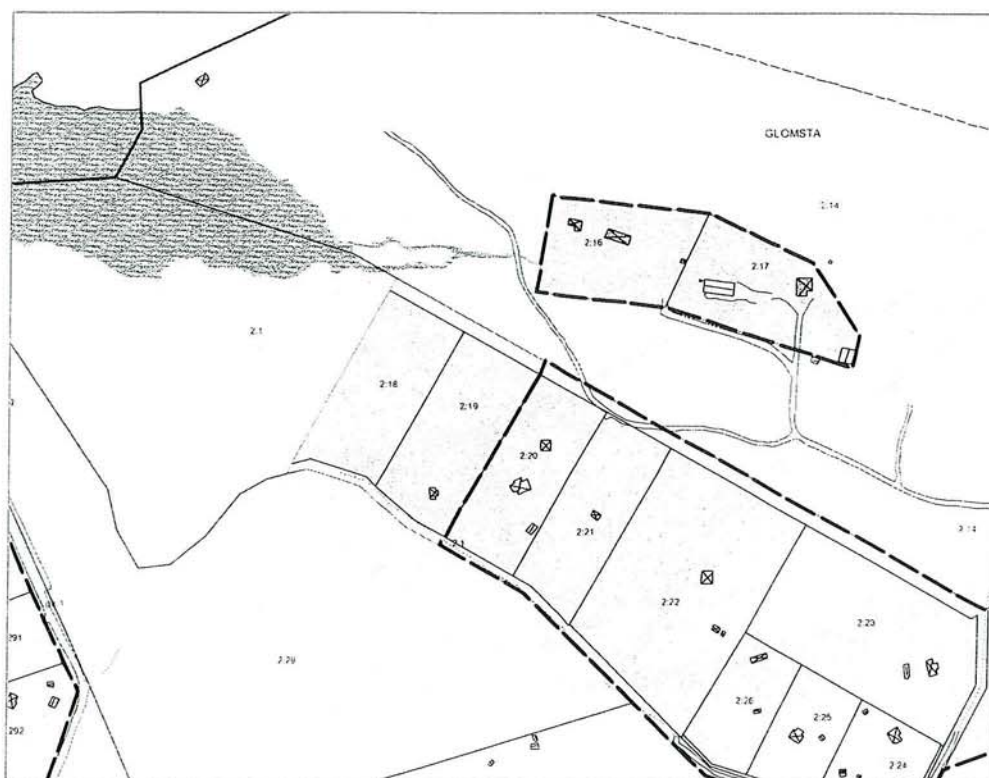
Karta 2. Söder om rondellen vid Kungens kurvaleden/Smistavägen. Här har en anpassning gjorts till plangräns. Ökning av naturreservatet med cirka 500 m² och minskning med cirka 1200 m².

Karta 3. Mellan Elippsvägen och Kolartorpsvägen. Minskning av naturreservatet med anledning av en p-plats för angränsande tomt vid Elippsvägen (300 m²) samt för bebyggd fastighet vid Kolartorpsvägen (1150 m²).

Karta 4. Utsälje. Justering av gränsen mot plangräns. Minskning av naturreservatet med 350 m² och ökning med 6900 m².

Karta 5. Östra delen av sjön Gömmaren. Naturreservatet anpassas till plangräns och utökas med två fastigheter (markägare Huddinge kommun). 12 000 m².

Karta 6. Glömsta. Anpassning till plangräns. Minskning av naturreservatet med cirka 200 m².

Karta 7. Vid Glömstavägen. Anpassning till Botkyrkaleden. Minskning med 15 100 m².

FASTIGHETS- OCH
SALUHALLSKONTORET

Dnr FS 2005/900/620

Bilaga C.

05-09-08

Kontaktperson
Åke Wahlqvist
Telefon: 08-508 275 30
ake.wahlqvist@fsk.stockholm.se

Exploateringschef Gunilla Wastesson,
Huddinge kommun

Ang förändringar inom Gömmarens naturreservat, Huddinge kommun

Gömmarens naturreservat, inrättat av Huddinge kommun 1995, har genomgått en revidering. Huvudskälen till detta har varit följande:

- För att möjliggöra genomförandet av en idrottsplats vid Kolartorp, Segeltorp
- För att göra mindre korrigeringar av gränsen
- För att uppdatera beslutet och skötselplanen med ny kunskap

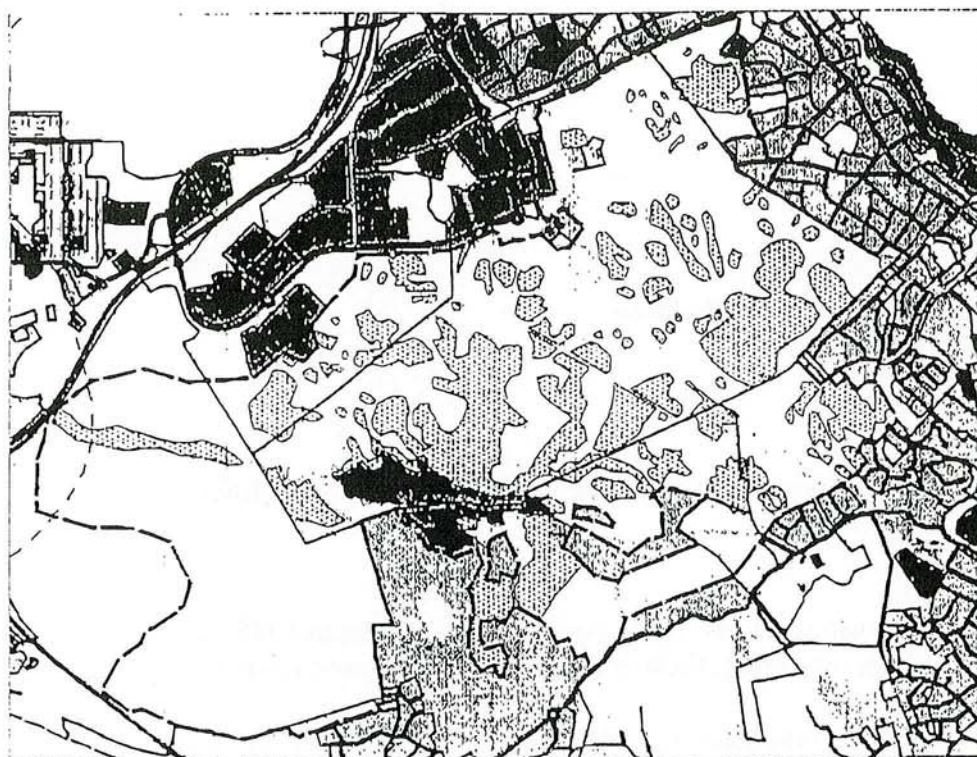
Det nya förslaget till beslut berör Stockholms stads markinnehav avseende två saker. Kopplingstväng för hundar införs, vilket dock ej kommer beröra jakthund i samband med jakt, samt ett skogsbestånd kring Gömmarravinen skyddas från avverkning. Den berörda delen av Gömmarravinen är 6,7 hektar stor och huvudsakligen bevuxen med gran. Gömmarravinen är en av länets djupaste raviner och har mycket höga naturvärden med bl a flera sällsynta växter. Ravinen är mycket vacker och utgör även ett spännande inslag för friluftslivet. Gömmarravinen är klassad som nyckelbiotop av skogsvårdsstyrelsen och utgör reservatets enskilt värdefullaste naturobjekt.

Stockholms stad har tagit del av förslaget till beslut om ändring av Gömmarens naturreservat i Huddinge kommun vad gäller förändringarna som berör Stockholms stads fastigheter inom naturreservatet, se bilagd karta.

Stockholms stad kommer inte att ställa några ersättningsanspråk på Huddinge kommun med anledning av de föreslagna förändringarna.

Sten Wetterblad

Åke Wahlqvist

Gömmarens naturreservat. Reservatet är markerat med en svart streckad linje. De rasterade områdena anger skog undantaget för avverkning. Stockholms stads markinnehav berörs endast av ett sådant område, Gömmarravinen. Gömmarravinen är det långsträckt rasterade området i den västligaste delen av naturreservatet. Alla övriga delar berör Huddinge kommuns markinnehav.